Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 189 (6. 678) ◉ 1988 йил 20 август, шанба ◉ Баҳоси 3 тийин

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

◉ «Правда» газетасида «Қоғоз. Нега у сурункали етишмайди!» сарлавҳаси остида СССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитети ходими А. Серегиннинг мақоласи эълон қилинган.

◉ Газетанинг учинчи саҳифасида Литва ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари П. Браженаснинг «Ишонайлик ва ҳаракат қилайлик» сарлавҳали мақоласи берилган.

◉ Братсклик ҳайдовчи, тўрт синф маълумотига эга бўлган С. М. Коломиец энг юқори жаҳон стандартларига жавоб берадиган машина яратди. Машинанинг тақдири ҳақида «Известия» газетасининг учинчи саҳифасида берилган «Братсклик Кулибин» сарлавҳали мақолада ўқийсиз.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 18 август куни бўлиб ўтган навбатдаги мажлисида ҳосилни йиғиштириб олиш, ем-хашак тайёрлаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш давлат буюртмасини бажаришда партия комитетлари, совет ва хўжалик органлари, колхозлар ва совхозларнинг ташкилотчилик ишларини кучайтириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Баъзи иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг биринчи секретарлари, Министрлар Советларининг раислари, бир қанча ўлка, область партия комитетларининг биринчи секретарлари иштирокида бу масалани муҳокама қилиш чоғида ўрим-йиғим ишларини ва бошқа дала ишларини уюшқоқлик билан туғаллаш, бутун агросаноат комплексини ва аввало чорвачиликни қишга тайёрлаш, келгуси йил ҳосили учун замин яратиш умумдавлат аҳамиятига ва сиёсий аҳамиятга молик вазифалар эканлиги, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш шу вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишига боғлиқ эканлиги таъкидланди.

Бир қанча республикалар, ўлкалар ва областлар, шунингдек баъзи министрликлар коммунист раҳбарларининг диққат-эътибори ўрим-йиғим кампаниясини таъминлашдаги, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда харид қилишни кўпайтиришдаги катта камчиликларга қаратилди. Бу камчиликлар аввало шунинг учун содир бўлдики, кўпгина партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари мамлакатнинг бир қанча районларида юз берган вазиятнинг мураккаблигини танқидий баҳоламаётирлар, хотиржамлик ва масъулиятсизлик кўринишлари билан муросасозлик қилмоқдалар, ҳозирги даврдаги ташкилотчилик ишлари савияси билан одамларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш ўртасидаги алоқани кўрмаяптилар.

Мазкур масала юзасидан қабул қилинган қарорда таъкидланадики, иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия комитетлари, колхозлар, совхозлар, қайта ишловчи корхоналарнинг партия комитетлари меҳнат коллективларида ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтиришлари, мавжуд барча кучлар ва ресурсларни дон, ем-озуқа, техника экинларини ва бошқа экинларни ўриб-йиғиб олишни жадаллаштиришга, етиштирилган ҳосилни пухта сақлаш ва ўз вақтида қайта ишлашга, дағал ва ширали озуқа запасларини тўлдириш учун барча манбалардан фойдаланишга тўла сафарбар қилинишига эришишлари керак. Ҳосилни ўриб-йиғиб олишга, қайта ишловчи саноатни, қишлоқда социал соҳани ривожлантиришга шаҳарлардаги кучлар ва маблағлар кенгроқ жалб этилсин.

Дон, гўшт, сут, картошка ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари харид қилиш юзасидан давлат буюртмаси сўзсиз бажарилиши учун хўжаликларнинг коммунист раҳбарлари ва мутахассисларига нисбатан талабчанликни ошириш зарур. Ижара муносабатларини кенгайтириш ва чуқурлаштириш учун амалий вазият ҳамда зарур шарт-шароитлар яратилсин, гўшт ва сут ресурсларини кўпайтиришга шартнома асосида шахсий ёрдамчи хўжаликлар кенгроқ жалб қилинсин.

Партия ташкилотлари ўз ишларини тезроқ қайта қуришлари, қўшимча кўрсатмалар бўлишини кутиб ўтирмай, XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси ва КПСС Марказий Комитети 1988 йил июль Пленуми йўл-йўриқлари талаб қилганидек, озиқ-овқат масаласини ҳал қилишда кўпроқ активлик ва мустақиллик кўрсатишлари зарур.

Совет жиноят қонунчилигини янада такомиллаштириш чоралари тўғрисидаги масала кўриб чиқилди. Мажлисда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалар жиноят қонунларининг янги асослари лойиҳасини тайёрлаш социалистик ҳуқуқий давлатни вужудга келтириш ишининг муҳим қисми эканлиги таъкидланди. Бу қонун ҳужжатида жамиятимизда юз бераётган ўзгаришлар, қонунчилик, демократизм принциплари, гражданларнинг қонун олдида тенглиги, адолат ва инсонпарварлик, совет ҳуқуқ-тартиботини бузган кишиларнинг жавобгарлиги муқаррарлиги принциплари акс этган.

Арзимаган хатти-ҳаракатларни маъмурий ва интизомий чора кўриладиган хатти-ҳаракатлар категориясига ўтказиб, жиноий жавобгарликка тортилишига сабаб бўладиган хатти-ҳаракатлар рўйхатини анча камайтириш зарурлигига эътибор қаратилди. Жиноят содир қилган, жамият учун унча хавфли бўлмаган гражданларга нисбатан жамоат таъсири чоралари, моддий жазо ва озодликдан маҳрум этиш билан боғлиқ бўлмаган бошқа жазоларни қўлланиш имкониятини ҳам анча кенгайтириш лозим. Шу билан бир вақтда оғир жиноят содир этган кишиларга, тўғри йўлга тушишни қайсарлик билан истамайдиган ашаддий жиноятчиларга енгиллик берилишига йўл қўйилмаслиги керак.

Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси СССР Олий Совети Президиумига лойиҳани кенг муҳокама қилишни ҳамда қонун лойиҳасининг СССР Олий Совети сессияси тасдиғига тақдим этиладиган узил-кесил текстида муҳокама натижаларини ҳисобга олишни тавсия қилишни мақсадга мувофиқ, деб топди.

Мажлисда тинчлик ва халқлар ўртасидаги ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, СССРнинг чет мамлакатлар билан маданий алоқаларини ташкил этишни такомиллаштиришга доир таклифлар қўллаб-қувватланди. XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси қарорларига мувофиқ чет эллар билан маданий айирбошлашда иттифоқдош республикалар, халқ депутатлари маҳаллий Советлари, жамоат ташкилотлари ҳамда ижодий союзларнинг мустақиллигини анча кенгайтириш ва уларнинг ролини ошириш кўзда тутилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ички ва ташқи сиёсатнинг баъзи бошқа масалаларини ҳам кўриб чиқди.

ЗАМОНДОШИМИЗ

Ишчи сулоласи

Тошкентдаги тажриба-механика заводига бориб ака-ука Исломовлар ҳақида сўраб қолгудек бўлсангиз, фақат яхши гап эшитасиз. Барча уларнинг коллектив ўртасидаги ҳурмати, ҳалоллиги, меҳнатсеварлигини қайта-қайта таъкидлайди. Раҳбарлар эса ёш ишчиларга ўрнак қилиб кўрсатишади уларни.

...Муҳиддин ўрта мактабни тугатдию, яна ўқиш ҳаракатига тушди. Энди бирон касб эгаси бўлишни ўйлаши керак. Қаёққа борса экан? Каттароқ ўқиш кейин бўлаверади. Яхшиси 128-ўрта ҳунар-техника билим юртига бориб ўқигани маъқул. Электрпайвандчи бўлади. Ёмон касб эмас, қаерга борса нони бутун. Ҳозирги техника ривожланган даврда у жуда ҳам керак.

Билим юртини тугатгач, кўп ўтмай армияга чақирилди. Хизматни шараф билан адо этгач, яна Тошкентга — меҳнат қўйнига қайтди. Мана тўққиз йилдирки, у ҳазрати ишчилар синфининг вакили. Ҳали ёш, бироқ номи тажрибали ишчилар, қаторида тилга олинади. Кечаги шогирд бугун малакали электрпайвандчи даражасига етди.

Уни шу заводга акаси Аловиддин олиб келганди. Уйдагилар бир жойда ишлай қолинглар, эш бўласизлар, дейишганди. Бу гап акага ҳам, укага ҳам маъқул келди.

— Борасанми? — сўради ака. — Лекин ишга ўрганиб кетгунингча бир оз қийин бўлади. Чидайсанми?

— Бораман, — жавоб берди Муҳиддин. — Қийналсам сизлар бор-ку. Ўргатасизлар.

Йигит сўзидан, арслон изидан, деганлар. Қанча қийналса ҳам тишини тишига қўйди ва охири енгди. Енгиш эса ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди.

Механика цехи корхонанинг асосий участкаларидан ҳисобланади. Муҳиддин ака шу участканинг пешқадам ишчиси. У комсомол аъзоси. Маҳаматқул Бекмуродов бошчилик қилаётган бригаданинг фахри. Жамоат ишларининг актив иштирокчиси. Ва яна кўнгилли халқ дружинасининг фаоли. Бу йигит ҳақида, унинг оиласи ҳақида кўп гапириш мумкин. Унинг укаси ҳам шу коллективда меҳнат қилаётганлигини, акасидек меҳнаткаш эканлигини ҳам. Қисқагина айтганда улар ишчи сулоласи. Халқимизнинг азалдан давом этиб келаётган удуми: кулоллар, темирчилар, косиблар сулоласи каби.

...Ака-укаларнинг ҳали орзуси кўп, мақсади улуғ. Келажаги олдинда.

Р. БОБОМУҲАМЕДОВ.

● СУРАТДА: электрпайвандчи Муҳиддин Исломов.

Т. Каримов фотоси.

АХБОРОТ

Йўловчиларга қулайлик

Шаҳримиз пассажирларига хизмат кўрсатувчи автобуслар маршрути яна биттага кўпайди.

Янги маршрутда қатновчи 103-номерли автобуслар М. Горький проспекти, Солнечний ва Луначарский маркази бўйлаб ҳаракат қилади. Ушбу линияда ҳозирча бешта автобус қатнамоқда. Улар қирқ минутда белгиланган масофани босиб ўтади.

Яқин кунларда яна бир янги маршрутда автобуслар ҳаракат қила бошлайди. Бу маршрут 6-Қорасув массивини Циолковский, Светлана, Никитин кўчалари билан боғлаб, метронинг М. Горький станциясигача боради. Оралиқ масофа 30 минутда босиб ўтилади.

◉

Электр транспорти шаҳримизнинг барча массивларини қамраб олган қулай ҳаракат воситасидир.

Трамвай ва троллейбус йўлларининг узунлиги 466 километрга етганлиги фикримизнинг исботидир. Ҳар куни 342 та трамвай ва 294 та троллейбус 1 миллион аҳоли манзилини яқин қилишга эришмоқда.

Аҳолига янада юксак маданий хизмат кўрсатиш мақсадида шу йилнинг ярим йилида 22 та ЗИУ—9 троллейбуси, КТМ—5 маркали трамвай олинди.

БУГУН бу янги транспортлар 4, 18-троллейбус, 4, 28-трамвай маршрутларида ҳамшаҳарларимиз хизматига қўйилди.

Йил охирига қадар яна янги 21 та троллейбус ва 5 та трамвай олинади.

С. АЛИЕВ.

Муддатидан илгари

Шаҳар пассажир автотранспорти ишлаб чиқариш Бош бошқармасига қарашли 3-автобус парки коллективи олти ойлик планни муддатидан илгари бажарди. Хўжалик ҳисобида ишлаётган корхонада Ж. Холмуҳамедов, Б. Жалолов, М. Мадалиев, С. Миртуллаев каби ҳайдовчилар кунлик планларини ҳамиша ортиғи билан бажариб, бошқа ҳамкасбларига ўрнак бўлишмоқда. Яқинда автобус парки «ПАЗ—675» маркали машиналардан 35 та олди. Бу автобуслар 76-, 156-, 11-, 35-маршрут йўловчилари хизматига чиқарилди. Йил охирига қадар ана шундай қулай машиналардан яна 53 та олинади. Автобус паркида бундай машиналарнинг кўпайиши йўловчилар учун қулайлик туғдирмоқда.

Туҳфа

«Бошлиқ» микрорайонидаги яна бир 9 қаватли 108 хонадонга мўлжалланган турар жой биносида монтаж ишлари ниҳоясига етди. Бу Физкультурная Грузовая кўчасидаги бунёд этилган олтинчи кўп қаватли бинодир.

Бунёдкорлик ишларини 3-уйсозлик комбинатига қарашли 3-пардозлаш ишлари бошқармаси бўёқчилари — С. Тараева ҳамда Х. Зайнитдинова етакчилик қилаётган коллективлар бажаришмоқда.

Тахт қилиб қўйилди

2-уйсозлик комбинати комсомоллари оталиқларидаги 21-болалар уйи ремонтини ниҳоясига етказишди. Ишдан ташқари вақтда меҳнат қилишган йигит-қизлар спорт майдончасига жиҳозлар ўрнатиб 1 сентябрга тахт қилиб қўйишди.

Элга хизмат—олий ҳиммат

Буюртмачилар мамнун

— Кўйлагингиз бунча чиройли, қайси магазиндан олдингиз? — йўловчи қиз дугонасини саволга тутди.

— Тиктирдим, ўзимизнинг модалар уйида.

— Қаранг-а! Мен бўлсам бирор фабриканинг маҳсулотими дебман. Бежиримгина экан. Бичими ҳам яхши. Қоматингизга ярашибди.

— Ҳа, чеварлар барака топишсин...

Эндиликда бундай суҳбатларнинг тез-тез гувоҳи бўлиш мумкин. Ҳақиқатан ҳам 52-модалар уйи чеварлари кўрсатаётган хизмат кўпчиликни мамнун этмоқда. Бу бежиз эмас, албатта. Яхши ишлаш ва аҳолига намунали хизмат кўрсатиш коллектив чеварларининг асосий вазифаларидан бирига айланган. Бу эса улар эришаётган муваффақиятларни мустаҳкамланишида қўл келмоқда.

Марғуба Аҳмаджонова, Маҳбуба Қурбонова ва Шоира Исломова сингари қўли гул тикувчилар ҳар бир буюртма устида қунт билан ишлаб, унинг сифатли бажарилишини таъминлашяпти. Натижада бу ерга ташриф буюрувчиларнинг сони ой сайин кўпайиб бормоқда. Ўтган ой планини 1400 сўмга адо этган коллектив чеварлари август ойида бу кўрсаткични янада ошириш учун астойдил ишламоқдалар.

М. ЮСУПОВА.

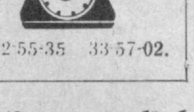

32-55-35 33-57-02.

Ишончли мулоқот

«...Алло, шундай таклифим бор...»

15 август куни бўлиб ўтган навбатдаги мулоқотимизда оқшомхонлар газетамизда берилаётган материаллар хусусидаги фикр-мулоҳазаларини билдириш билан бирга шаҳар хўжалиги, ободонлаштириш, маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги қатор камчиликларни кўрсатиб ўтишди.

Туроб Қурбонов, пенсионер, «Чорсу» массиви, 2-уй, 46-квартирада истиқомат қилади:

— «Она ноласи» материалини, унга билдирилган фикр-мулоҳазаларни қизиқиш билан ўқидим. Ана шундай материаллар тез-тез бериб турилиши керак. Бу ёш авлод тарбияси учун жуда фойдали бўларди.

Олия Ғозиева, Дилбар Ҳакимова, 8-салон прокат ишчилари:

— Бизга «Замондошимиз», «Бир асар тарихи», «Ҳикматли гаплар», «Келинг, бир кулишайлик» рубрикалари остида берилаётган материаллар жуда ёқади. «Она ноласи» сингари мақолаларни кўпроқ берсангизлар.

Дилдора Аҳмедова, В. И. Ленин номидаги Тошкент педагогика билим юрти талабаси:

— Газета саҳифасида машҳур санъаткорлар билан учрашувлар уюштирилса.

Раҳим Жумаев, Самарқанд давлат опера ва балет театрининг артисти:

— «Инсон ва яхшилик» мақоласини ўқиб, жонли тарих билан учрашгандай ҳузур қилдим. Раҳмат сизларга!

Жамшид Ризаев, «Марказ—27» квартали, 17-«В» уй, 158-квартирада истиқомат қилади:

— «Тошкент оқшоми»нинг ҳар бир сонини ўқиб бораман. Унинг саҳифаларида ҳали ўзимга ёқмаган мақолани учратмадим. Фақат бир ҳикояни, 12 июлда берилган «Сандиқдаги бисот» фантастик ҳикоясини яхши тушунмадим. Бир таклифим бор эди: янги рубрика очилиб «Оқшом» фақат Тошкент билан чекланиб қолмай республикамизда, мамлакатимизда қайта қуриш қандай кетаётганини ёритиб борса.

Амала Асатурова, Чилонзор районидаги 114-болалар боғчаси мудираси вазифасини бажарувчи:

— Газета менга ҳар томонлама ёқади. Айниқса «Ишончли мулоқот»нинг кўпчилик оғирини енгил қилаётгани, дардига малҳам бўлаётганидан миннатдормиз. Шу боисдан ҳам мен «Ишончли мулоқот»га мурожаат этяпман. Бундан икки ярим йил муқаддам бизнинг боғчамизни фойдаланишга топширишаётганда қурувчилар «Ҳаммаси қилинган», «Ҳаммаси тайёр» деб акт тузишган. Буюртмачилар ҳам, қабул комиссияси ҳам кўзни чирт юмиб актга имзо чекишган. Уларнинг масъулиятсизлиги азобини эса биз тортяпмиз: икки ярим йилдирки боғчамизга телефон ололмай сарсонмиз. Район АТСи бошлиғи Аъзамов ва абонент бўлими бошлиғи Шамсиев ўртоқларга илтимос қилавериб оғзимиз чарчади. Ахир биз ўз уйимиз учун сўраётганимиз йўққу. Наҳотки бутун бир районда битта номер топилмаса...

Гўзал Полвонова, Сергелидаги 5-йирик панелли уйсозлик комбинати мастери:

— Шу йил 28 январда «Фрунзе» савдо марказидаги 100-алоқа бўлимидан Хивага, опам Бекпошша Полвонова номига 140 сўм жўнатгандим. Орадан салкам етти ой ўтса ҳамки пул етиб бормаган. Бир неча марта алоқа бўлимига бориб суриштирсам «Пул тўлаб телеграмма жўнатинг, сўранг» дейишади. «Сўрадим, олишмабди» десам, «Унда билмадик» деб жавоб қайтаришди. Мен эса қўлимда «140 сўмлик» квитанция билан сарсон бўлиб юрибман.

Раъно Аҳмаджонова, Тошкент тўқимачилик комбинати ишчиси:

— «Оқшом» саҳифаларида табиатнинг нодир неъмати — сувдан тежаб-тергаб фойдаланиш зарурлиги тўғрисидаги материалларни кўп ўқиганман. Лекин назаримда «Водоканал» тресги раҳбарлари бундай мақолаларни ўқишмайди шекилли. Акс ҳолда улар Чилонзор район 2-проезд Дилхуш кўчаси 17-уй олдида бундан қарийб уч ой илгари водопровод қувури тешилганини ва шу вақт ичида юзлаб кубометр қимматбаҳо ичимлик суви беҳудага исроф бўлиб, ҳаммаёқни захлатиб ётганини кўришган бўлишарди. Балки сен «Оқшом», «Ишончли мулоқот» уларни лоқайдлик ва масъулиятсизлик уйқусидан уйғотиб, нафақат сувни тежарсан, шу билан бирга одамларни ташвишдан қутқарарсан.

Муаззам Рамазонова, Чилонзор район «С» квартали, 9-уй, 17-квартирада яшайди:

— «Тошкент оқшоми» газетаси шаҳримиз ободончилигига кўп эътибор бераётгани таҳсинга сазовор. Лекин минг афсуски ободончиликка мутасадди бўлган ташкилотларнинг бу масалага нисбатан эътиборсизлиги таассуфга лойиқ. Бунга мисол қилиб биз яшаётган жойни келтириш мумкин. Кўчиб келганимиздан бери уйимиз атрофини обод қилиш, кўкаламзорлаштириш билан оворамиз. Лекин яқинда қурувчилар келиб экилган гуллар, дарахтларни қўпориб газ ўтказа бошлашди. Шунча меҳнатимиз зое кетди. Қизиқ, шаҳарни лойиҳалаштирадиган архитекторлар, уларнинг чизганини амалга оширадиган қурувчилар, буюртмачилар бино пойдеворини қўйишаётганда нимани ўйлашади экан? Бугун қуриб эртага бузиш, бугун текислаб, асфальт ётқизиб эртага кавлаш бизда қачонгача давом этаркин?

«Ишончли мулоқот» қабулхонасидан:

Шу куни қўнғироқ қилган пенсионер отахонимиз Олимжон ака Эргашев «Янгиобод» массивида телефон алоқаси ёмон аҳволда эканлигини, шу районга хизмат кўрсатувчи 98-АТС бошлиғи эса ўз вазифасига лоқайдлик ва совуққонлик билан қараётгани етмагандай, унинг олдига ёрдам сўраб келганларга нисбатан қўпол муомалада бўлаётганидан хафа бўлиб гапирдилар. Афсуски 98-АТС ва унинг раҳбарлари устидан редакциямизга биринчи марта шикоят қилишаётгани йўқ. Жумладан шу йил 16 май куни бўлиб ўтган мулоқотимизда ҳам Улуғ Ватан уруши ва меҳнат ветерани Аҳрор ота Аҳмедов ҳам худди шу ҳақда гапиргандилар. Афтидан қайта қуриш шамоли 98-АТСга етиб келмаган кўринади.

Пировардида «Ишончли мулоқот»га қўнғироқ қилган оқшомхонлар С. Султонов, Ҳ. Қаршиева, М. Усмондиёрова, Т. Назарова, Ф. Исмоилов, О. Ёқубов, М. Абдумаликова, Ю. Шокироваларга миннатдорчилик билдирамиз.

«Ишончли мулоқот» навбатчиси: Фарруҳ РАҲИМОВ.

Газета—газетхон—газета

«Тошкент оқшоми»—1989 йилда

«Ишончли мулоқот» анкетаси

Хабарингиз бор, август ойидан газета ва журналларга, шу жумладан «Тошкент оқшоми»га 1989 йил учун қизғин обуна бошланди. Сизнинг «оқшом»чилар билан мунтазам ижодий алоқада бўлишингиз бу обунада катта ёрдам беради. Негаки, ҳар ҳафтанинг душанба куни «ИШОНЧЛИ МУЛОҚОТ» навбатчилари сизнинг қўнғироғингизга мунтазир туради: унда сиз ўзингизни қизиқтирган ҳар қандай масала хусусида қўнғироқ қилишингиз ёки хат орқали мурожаат қилишингиз мумкин.

Янги, 1989 йилда газетамиз мундарижаси ва мазмунини сиз таклиф этган янги мавзулар, йўналишлар ва рубрикалар бўйича белгиламоқчимиз. Бунда Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси матбуот ходимлари олдига қўйган янги вазифаларни — покланиш, янгиланиш ва ошкоралик — қайта қуриш жонкуярлари бўлган сиз, азиз газета мухлислари ёрдами ва бевосита кўмагисиз амалга ошириб бўлмаслигини назарда тутиб, шунга қарор қилдик. Қайта қуриш борасида эришилаётган ижобий ютуқлар, янгиликлар, уларни амалга ошираётган ажойиб кишилар ҳамда бюрократизм, салбий ҳолатлар, лоқайдлик ва кўзбўямачиликка доир хабарлар, сигнал ва танқидий фикр-мулоҳазалар биз учун ниҳоятда муҳимдир.

Шуларни ҳисобга олиб, қадрли оқшомхонлар, сизлардан қуйидаги анкета саволларига жавоб беришингизни сўраймиз.

1. Сизга газетада берилаётган қайси йўналишдаги материаллар кўпроқ ёқади ва қайси материаллардан кўнглингиз тўлмаяпти?

2. Сизнингча, газетада қайта қуриш мавзуида берилаётган материаллар мазмунини янада такомиллаштириш учун нималар қилиш керак?

3. «Тошкент оқшоми» ҳар оқшом ҳамроҳингиз бўладими? Обуна бўлишда қийналмаяпсизми?

4. 1989 йилда «Тошкент оқшоми» сизнинг тасаввурингизда қандай бўлиши керак?

«Тошкент оқшоми»нинг навбатчилари Акмал Акромов, Ҳамид Икромов ва Фарруҳ Раҳимовлар 22 АВГУСТ ДУШАНБА ва 23 АВГУСТ СЕШАНБА кунлари соат 10 ДАН 12 ГАЧА ВА СОАТ 14 ДАН 16 ГАЧА сизларнинг ана шу анкета саволларига йўллаган жавобларингизни 33-57-02, 32-55-35 номерли телефонлар орқали ёзиб олишади ва бу жавоблар газета саҳифаларида ёритилади.

Ўз фикр-мулоҳазаларингизни қуйидаги адресга хат орқали юборишингиз ҳам мумкин. Тошкент—83, Ленинград кўчаси 32-уй, «Тошкент оқшоми» редакцияси, «Ишончли мулоқот»га.

Қурилишда сифат масаласи

СССР Министрлар Советининг қарорига асосан мамлакатимизда қурилиш комплекси бўйича 195 та давлат қабули органи ташкил этилган эди. Шундан 6 таси бизнинг республикамизда ташкил қилинган. Буларнинг иш фаолияти қандай натижалар берди? Шу йилнинг биринчи ярим йиллигида нималар амалга оширилди? Қандай муаммолар ҳал қилинди?

1988 йилнинг 6 ойи ичида бу корхоналарда анчагина ташкилий ишлар амалга оширилди. Шунга қарамай ярим йиллик план бажарилмай қолди. Планга кўра 11 та турар жой уйлари ва 280 ўринли битта болалар боғчаси қуриб давлат қабулига топширилиши керак эди. Аммо якун шундай бўлдики, 11 турар жой ўрнига атиги иккитаси давлат қабулига топширилди. Қолганлари ҳали қуриб битказилмаган, чала ҳолда бўлганлиги учун давлат қабулига топширилмади.

Масалан, 1988 йилнинг биринчи кварталида қурилиш технологияси бузилганлиги учун 4 та қурилиш объекти тўхтатилди. Асосий сабаблардан бири — қурилиш технологиясининг аниқ бажарилмаслиги, монтаж ишлари аниқ адо этилмаганлиги...

Ўтган ярим йил ичида республикамиздаги 36 министрлик ва бошқармаларга қарашли 842 корхонада ўлчов асбобларининг метрологик ҳолати назорат қилинди. Текширувда шу нарса маълум бўлдики, республикамиздаги 431 корхонадан (51 процент) ўлчов асбоблари стандарт талабларига жавоб бермайди. 160,1 минг дона ўлчов асбобларидан 20,4 минг донаси (27 процент) ишлатишга яроқсиз деб топилди.

Тошкентдаги 2-уйсозлик комбинати, темир-бетон заводи, «Главташкентстрой»га қарашли 1-уйсозлик комбинатларида ўлчов асбоблари қониқарсиз аҳволда бўлиб, шулардан 10 процентдан 65 процентгача бўлгани ишлатишга мутлақо яроқсиз деб топилди.

Айрим корхоналарда план бажарилмаётганлигига сабаб асосан корхонада иш тўғри йўлга қўйилмаганидадир. Ишлатилаётган асбоб-ускуналар эски, яроқсиз ҳолда. Яроқсиз ускуна билан қандай қилиб сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш мумкин? Иложи борича, бу корхоналарни янги машина, асбоблар билан таъминлаш зарур. Аҳвол шундай бўлаверса, план ҳам бажарилмайди, сифат ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас. Брак маҳсулот чиқишига асосий сабаб баъзи бинокорлик корхоналари дастгоҳларининг қарийб кўпи ишга яроқсизлигидир.

Қурилиш материаллари корхоналарининг давлат қабули шароитидаги ишини анализ қилганимизда, Ангрендаги керамика комбинати ва Оҳангарондаги «Стройпластмасса» комбинатида давлат қабулининг жорий қилиниши шикоятларнинг камайишига, маҳсулот сифатига бўлган талабнинг ошишига имкон туғдирди.

Аммо хом ашё сақланадиган омборхоналар, материалларни комплектлаш ишларида ҳали камчиликлар кўп. Ўлчов асбобларининг нормал ишламаслиги натижасида сифатга путур етмоқда.

Маҳсулот сифатини яхшилаш учун биринчидан, технологик жараёнга қатъий амал қилиш, иккинчидан, эскирган асбоблардан воз кечиш ҳамда давлат назоратини кучайтирмоқ зарур.

Шундай қилганимиздагина олдимизга қўйилган мақсадга етамиз. Бунинг учун мутасадди ташкилотлар ва уларнинг раҳбар ходимлари керакли ёрдамни аямасликлари керак.

Р. ҲОШИМОВ,
Ўзбекистон стандартлаштириш ва метрология марказининг бўлим бошлиғи.

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг тўқув цехида Маърифат Зондова қунт билан ўз касбининг сирларини ўрганди. Ҳозир М. Зондова ўзаро социалистик мусобақада яхши натижаларни қўлга киритяпти. У ўз ишидан мамнун.

СУРАТДА: Маърифат Зондова.

М. Нуриддинов фотоси.

Истеъмол буюмлари манзурми?

Ютуқ ва муаммолар

Бутуниттифоқ XIX партия коноференцияси қарорларида инсон учун, унинг фаровонлиги учун қилинадиган ишларда ҳамма нарса муҳимлиги қайта уқтирилади. Шаҳримиздаги бир қатор меҳнат коллективларида давр талабига ҳозиржавоблик билан иш юритиш бугунги куннинг асосий мезонига айланаяпти. Айниқса, маиший электр рўзғор буюмлари заводида ишлаб чиқилган янги тадбирлар коллектив муваффақиятини мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда. Жамоатчи мухбиримиз яқинда заводда бўлиб, корхона партия ташкилотининг секретари О. У. Маҳкамов билан ана шу ҳақда суҳбатлашди.

—Корхонада айни кунларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар, уларнинг турини кўпайтириш борасида олиб борилаётган ишлар хусусида тўхталсангиз.

— Корхонамиз конструкторлари 1988 йилнинг ўтган даври мобайнида ўн хил янги халқ истеъмоли молларини тайёрлади. Унинг уч хили ишлаб чиқаришга жорий қилиниб, тез кунларда яна учтаси ишлаб чиқарила бошланади. Йил охиригача яна биз 13 хил халқ истеъмол молларини тайёрлашни мақсад қилиб қўйганмиз. Мен ҳозир асосан қандиллар хусусида сўз юритдим. Корхонамизда қандиллардан ташқари яна бир неча турда бошқа буюмлар ҳам тайёрланади. Электр рўзғор буюмларидан: кичик ҳажмли чой қайнатгич, уч ярим литр сув қайната оладиган электр чойнаклар ҳамда кийим осгичлар ҳам ишлаб чиқараяпмиз. Ўтган ярим йил мобайнида ўн минг донадан зиёд ана шундай маҳсулотлар истеъмолчиларга етказиб берилди.

Ҳозирги кунда Раъно Мамадалиева, Алла Свиридова, Мазлума Шокирова каби коммунистларимиз ўз меҳнатлари билан барчага ўрнак кўрсатишаяпти. Иш суръатини бўшаштирмай олиб боришмоқда. Ўтган етти ой мобайнида заводимизда 7 миллион 947 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Унинг 78 минг сўмлиги пландан ташқари тайёрланди.

Дам олиш хоналари янги юмшоқ мебеллар билан жиҳозланди. Учинчи цех янги бинога кўчиб ўтди. 5-цех кенгайтирилиб, янги станоклар, қуйиш мосламаларига эга бўлди.

— Корхона коллективи олдида ечимини кутаётган муаммолар борми!

— Албатта ,бор. Биринчи навбатда иш шароитини янада яхшилашимиз зарур. Сергей Лазо кўчасида жойлашган цехларни тўла реконструкция қилишимиз лозим. Чунки бу цехлар жуда эски биноларда жойлашган. Юқори органлар билан маслаҳатлашиб олдик. Яқин кунларда ишларни бошлаб юборамиз. Ана шундагина ютуқларимиз салмоғи ортади.

И. ФАТТОҲОВ.

Ҳикмат—бир ҳовуч олтин

⊙ Ўтган ишлар учун пушаймон қилиб ўтиришдан, келажак учун яхши йўл-йўриқлар излаш маъқул.

⊙ Сўз дорига ўхшашдир, ортиқчаси зарар келтиради.

⊙ Одамлар учун хотирада сақлаш, унутмаслик нақадар зарур бўлса, баъзи вақтда унутиш ҳам шу даражада зарур.

⊙ Ўзи тушунмаган сўзга аралашган киши, беҳуда ўқ узган овчига ўхшайди.

⊙ Яхши ном олиб ўлган киши, ёмон ном олиб тирик юрган кишидан афзалдир.

⊙ Арасту айтади:
— Бахт-иқбол секинлик билан, бахтсизлик эса тез келади.

⊙ Меҳнат инсонни уч балодан сақлайди: юрак сиқилишидан, аҳлоқий бузилишдан, муҳтожликдан.

⊙ Гўзал ҳулқ қаҳр-ғазаб келганда билинади.

⊙ Уч неъмат қадрига уч тоифа одам етади: ёшлик қадрига — қарилар, саломатлик қадрига — беморлар, хотиржамлик қадрига — ғам-ташвишли кишилар.

⊙ Луқмон ҳаким айтади:
— Оғир тош кўтардим, темир кўтардим, аммо ёмон қўшнидан оғирроқ нарса кўтармадим.

⊙ Дўстнинг таёғи аччиқ бўлса ҳам, кейин ширин натижа беради.

Тўпловчи: **Гулнора МАМАТОВА.**

«БАХТЛИ БУЛ, ДУГОНАЖОН!»

В. Тўраев фотоси.

Тарихнинг ўчмас саҳифалари

Фурқатнинг дўсти

Ҳурматли редакция! Эшитишимизча, маърифатпарвар шоир Фурқат Тошкентда яшаган уч йиллик умри давомида жуда кўплаб дўстлар орттирган экан. Шулардан бири Жўрабек Қаландар қори ўғли экан. У машҳур таржимон сифатида ҳам танилган. Илтимос, шу киши ҳақида маълумот берсангиз.

Д. ИСЛОМОВ,
Тошкент Давлат университети студенти.

1889 йилнинг ёз ойларидан бирида буюк маърифатпарвар шоир Фурқат Туркистон ўлкасининг маъмурий маркази Тошкентга келди. Шоир бу ерда қарийб уч йил яшади. Ўзининг бетакрор асарларини Тошкентда яратди. Фурқат бу шаҳарда ўз даврининг илғор фикрли, тараққийпарвар кишилари билан танишди ва кўплаб дўстлар орттирди. Шоир дўсти Муқимийга Тошкентдан йўллаган бир шеърий мактубида «Ризоман Тошканд одамларидин» дея бежиз ёзмаган.

Ана шундай одамлардан бири Жўрабек Қаландар қори ўғли эди. Фурқат чет элларда дарбадар юрган кезлари Тошкентдаги дўстлари қатори Жўрабекка ҳам саломлар йўллаган. Ёркентдан юборган мактубида шоир «Жаноби полковник Жўрабекка кўб салом», 1905 йил 15 августида йўллаган сўнгги хатида эса «Ҳурматли Жўрабек додҳога саломимиз бор» дея эҳтиром билдиради.

Жўрабек Қаландар қори ўғли ким! 1868 йили Бухоро амирига қарши қўзғалган Китоб беги Жўрабек Шаҳрисабз ҳокими Бобобек билан ҳамкорликда амир қўшинларини мағлубиятга учратади. Амир Туркистон генерал-губернатори фон Кауфмандан ёрдам сўрайди. Подшо қўшинлари билан жангда Жўрабек ва Бобобек асир олинади. Кауфман уларнинг ҳар иккисини ўз хизматига олади. Собиқ беклар Тошкентда генерал-губернатор маҳкамасида хизмат қила бошлайдилар. Иккисига ҳам чор армияси офицери унвони берилади.

Полковник Жўрабек шарқ қўлёзмаларининг зукко билимдони эканлигини тезда шарқшунос олимлар тан олдилар. У жуда эркинлик билан Шарафиддин Али Яздийнинг «Зарафкома», Давлатшоҳнинг «Тазкиратушшуаро», Муҳаммад Юсуф Муншийнинг «Тазкираи Муқимхони», Мирҳонднинг «Равзатус—сафо» каби қатор асарларидан келтирган намуналар тингловчиларни ўзига ром этмай иложи йўқ эди. Кейинчалик академик В. В. Бартольд Жўрабекнинг шахсий коллекцияси орасидаги XV асрда кўчирилган умумий тарихга оид «Жомеъ уттаворих» асарини «Ўрта асрда ва Осиёдаги, на Европадаги бирор халқда учрамайдиган улкан тарих энциклопедияси» деб баҳолаганида катта мазмун намоён эди.

1876 йилда Петербургда ўтган шарқшунос олимларнинг III жаҳон конгрессида Жўрабекнинг қатнашуви ҳамда унинг фикрлари афкори омма эътиборига тушгани диққатга сазовордир. Жўрабекнинг ҳамроҳи подполковник Бобобек ҳам шундай ҳайрат ва қизиқсинишга сабаб бўлди. Икки ўзбек беги Петербург киборлари йиғилишларидаги доимий суҳбат сабабкорлари бўлишди. Жўрабек ва Бобобек Петербург, Москва, Рязань, Саратов, Одесса ва бошқа шаҳарларни ҳам кўришди. Улар Россия шаҳарлари ҳаётини чуқур ўрганиш ва ундан тегишли хулоса чиқариш имкониятига ҳам эга бўлишди.

1902 йилда академик Бартольд Жўрабекнинг Қорасувдаги боғида меҳмон бўлади. Машҳур рус олими унинг дадил фикрларига қойил қолади.

Демократ шоир Зокиржон Фурқат Тошкентда Жўрабек билан кўп марта учрашган, унинг рус тилини мукаммал билишига, рус классик ёзувчилари асарлари ҳақида чуқур фикр юритишига қойил қолган. Бундан ташқари Жўрабекнинг довюраклиги, ҳамиша ҳақиқат юзига боқа олиши подшо амалдорлари ҳақида тап тортмай танқидий гапириши Фурқатда бу жасур кишига нисбатан катта меҳр ихлос уйғотган эди.

Фурқат ижоди билимдони, истеъдодли тадқиқотчи Шариф Юсупов ёзишича, Фурқат Тошкентдаги учрашувларини эслаб Ёркентдан ёзган мактубларида «Жаноби полковник Жўрабекка кўб салом», «Ҳурматли Жўрабек додҳога саломимиз бор» дея қайта-қайта эҳтиром билдирган. Шариф Юсупов Жўрабек ўлими ҳақида келтирган маълумот ва фикрлар ҳам диққатга сазовордир.

Истеъфодаги генерал-майор, Тошкент шаҳар думаси аъзоси (гласний) Жўрабек 1906 йил 25 январда ўзининг Қорасувдаги боғида ўлдирилган. Расмий маълумотларга кўра қотиллик таlончилик мақсадида қилинган. Аммо шуниси қизиқки, қотиллар уни ўлдирганлари ҳолда пул ва бойликларга тегмай ғойиб бўлишган. Полиция органлари 29 январь куни бухоролик Жўрабек Ортиқбоев, самарқандлик Ҳайдар Худойбердиев, рус фуқароси Нерсес Мкртичевич Осиповни Жўрабекни ўлдиришда гумон қилиб қамоққа олади. Аммо шундан кейин Жўрабекнинг қотиллари тергови ё суди тўғрисида ҳеч қандай маълумот бўлмайди. Худди 1898 йили полковник Бобобекнинг сирли ўлимидек Жўрабек ўлими сабаблари яна жумбоққа айланади. Рус публицисти полковник Д. Логофет ўзининг «Ҳақсизлар мамлакати» китобида полковник Бобобек ва генерал Жўрабек ўлими тошкентликлар учун жумбоқ эканлигини эслатиб ўтган. Ўша даврдаги мураккаб шароит, Россия-Бухоро муносабатлари, сиёсий кучлар ва социал гуруҳлар фаолиятидан келиб чиқсак, Жўрабек ўлимининг ҳақиқий сабабкори —Бухоро амири эканлигини тушунамиз.

Архив ҳужжатларида Бухорога қарашли Шаҳрисабздан Жўрабек уйига қандайдир одамлар келиб туришгани ва улар Жўрабекни Бухорога қайтаришга даъват қилишгани эслатилади.

Жўрабек вафоти ҳақидаги хабар уни билган ва таниган барча илғор кишиларни қайғуга солди. Маҳаллий газеталар қатори марказий нашрлардан бири «Вестник Европи» ҳам таъзия — некролог эълон қилди.

Академик В. В. Бартольд 1906 йил 27 февралда Тошкентга Н. П. Остроумовга йўллаган мактубида марҳумдан қолган қўлёзмалар тақдири билан қизиққан. Бартольд генерал-губернатор маҳкамаси ходими — кейинчалик профессор бўлган А. А. Семенов ёрдами билан Жўрабек қўлёзмаларининг бир қисмини қўлга киритади ва «Жўрабекка тегишли қўлёзмалар йиғиндиси номли асарини эълон қилади. Адабиёт, тил, тарих, география фанларига доир нодир Жўрабек қўлёзмалари коллекцияси Октябрь революциясидан кейин Туркистон Шарқ институтига, сўнгра ТошДУнинг асосий кутубхонасига ўтказилди.

Россия хизматидаги бу икки ўзбек бекларининг ҳаёти ва фаолияти махсус тадқиқот мавзуси бўлмаган. Албатта, улар маърифатчи ё инқилобчи ёки ўлкашунос олим бўлишмаган. Жўрабек ва Бобобек— ҳукмрон синф вакиллари, феодал аристократияси вакиллари эдилар. Улар халқ озодлиги учун курашчи ҳам бўлмаганлигини эслатиш зарур.

Ҳамдам СОДИҚОВ,
тарих фанлари кандидати.

Катталар ва болалар

Қатралар

● **ҲАЙРОН БЎЛМАНГ**

Анҳор бўйига ота-оналар болалар учун бир қанча ўйинлар қуриб беришди. Эҳ-ҳе, уларни санаш у ёқда турсин, ҳатто номларини айтиш қийин. Ўйинлардан, болаларни жуда севишлигини англаш қийин эмас.

Айниқса таътил вақтида ҳеч қаёққа боролмайдиган болаларга маза бўлади. Шундоқ анҳор бўйига чиқишса, барча ўйинлар улар учун муҳайё.

Болаларнинг қувнашларига ҳатто ёмғир ҳам, шамол ҳам халал беролмайди. Арғамчалар, айланмалар ғирчиллайди, турли хил коптоклар у ёқданбу ёққа учади.

Болаларнинг қий-чувларига кишининг ҳаваси келади! Қандай қувончли онлар! Бахтиёр авлод!

Лекин бир куни болалар анҳор бўйига келиб ҳайратдан ёқа ушлашди. Бир кечанинг ўзида нима бўлдийкин? Нега айланмачоқлар бунақанги қийшиқ айланяпти? Нима бўлди, ўзи?

Кечга томон бу ерда катталар бўлишган экан. Ўзлари шундоқ «ўйнагани» келишганмиш. Бунинг нимаси ёмон? Улар ҳам ёшликларини эсламоқчи бўлишгандир... Фақат улар бироз қийшайиб юришар, бир сўз билан айтганда маст эдилар.... Ана шунинг оқибати...

● **ҲЕЧ НИМАСИЗ ҚОЛАСАН...**

— Қалай, боғча сенга ёқдими? —деб сўради ота ўғлидан.

Ўғил отасининг елкасига бошини қўйиб, оғзига конфет солди.

— Хўш, ёқдими?— дея қайта сўради ота.

— Ҳа, —деди бола.

— У ерда нима билан шуғуллландинг?

Ўғил ўзини катталардек ўйлаганга солиб, оғзидаги конфетни мириқиб сўрарди.

— Оғзингдагини бироз олиб, даданг билан гаплашсангчи, — деди ота жаҳли чиқиб.

Бола оғзидагини хушламайгина олди-да:

— Айландик, овқатландик, ухладик,— деди.

— Бўлдими?

— Яна ўйнадик.

— Хўш, нима ўйнадинглар?

— Ўйинчоқдан бошқа нима ҳам ўйнардик. Машиналарда қум ташидик.

— Сен ҳам ташидингми?

— Йўқ, мен қараб турдим.

— Нега? Хоҳламадингми?

— Менга машина етмади.

— Э, лапашанг. Уйда талашасанг-ку, боғчадачи, — деди ота ва бироз тин олди-да, яна ўғлига юзланди:

— Сен кутиб ўтирмай талаш, тортиш. Тилла жомда сен учун олиб келишларини кутиб ўтирма.

— Хўп,— деди бола ҳам.

— Нима хўп?

— Талашаман.

— Шундай бўлсин,— хурсанд бўлди ота. — Хуллас, ботирроқ бўл, ўғлим. Боғча— иккинчи уйинг. Ўйинчоқлардан хоҳлаганингни танла-да, ўйнайвер. Агар меҳмонга ўхшаб турсанг, ҳеч нарсасиз қоласан.

— Дада, мен болалардан ўйинчоқларни тортиб олгандим, боғча опамиз келиб мени уришдилар ва ўйинчоқларни олиб қўйдилар. Мен... мен яна ҳеч нарсасиз қолдим.

Дилшод ЖАЛОЛОВ.

Аҳдга вафодор

Мана йигирма тўрт йилдирки Р. Сирожиддинов Тошкент асбобсозлик ишлаб чиқариш бирлашмасида силлиқловчи бўлиб ишлаётир. Ана шу вақт ичида у ўз ихтисослигини мукаммал ўзлаштириб олди.

Ҳозир илғор ишчи смена топшириқларини 130 процентга етказиб адо этмоқда. Унинг қўлидан ўтган деталлар биринчи тақдимдаёқ қабул қилинади.

Зарбдор ва ҳалол меҳнати, жамоатчилик ишларида фаол иштироки учун Р. Сирожиддинов Ҳурмат Белгиси ордени билан мукофотланган.

●

Пландан ташқари

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош корхонаси — 1-тикувчилик бўлими коллективи планга қўшимча 694 минг сўмлик буюм тайёрлади. Булар асосан харидорлар ўртасида анча оммалашган болаларнинг майкалари, футболкалар ва бошқа зарур буюмлардир.

Ҳозир ишлаб чиқариш патогидан кунига 24 минг донадан ошириб буюм туширилиб олинаяпти. Бу лойиҳада белгиланган қувватга тенг. Савдо ташкилотлари тузилган шартномаларига мувофиқ бу йил 4.240 минг дона устки трикотаж буюмлар олишди. Технологияни такомиллаштириш, меҳнатни интенсивлаш туфайли бирлашмада 6 миллион донадан ошириб буюм тайёрлаш мўлжалланмоқда.

Мамлакатлар, одамлар, одатлар

Машҳур кишилар ҳаётидан

⊙ УНУТИБ ЮБОРАСИЗ

Қовоғи осилган бир киши қўлида китоб билан ёзувчи В. Эдгар олдида пайдо бўлди:

— Ҳурматли зот, кеча денг, мана бу машҳур романингизни қўлга олгандим. Қизиқиб кетганимдан эрталабгача ўқиб, ишга боришни ҳам унутиб юборибман. Ишга келсам, буйруқ чиқаришибди. Тикланишимга ёрдам берсангиз!

— Парво қилманг, — бош чайқади боши кўкка етган ёзувчи мухлиси қўлига иккинчи китобини тутқазаркан, — мана буниси — сўнгги романим. Ўқиб чиқсангиз, аминманки, ишдан ҳайдалганлигингизни ҳам унутиб юборасиз!

● ИККИНЧИ ЭШАК

Қирол Фридрих Иккинчи кунларнинг бирида шоир ва таниқли файласуф Мосес Менделсонни зиёратга таклиф этди. Қизиғи шундаки, ҳазил-мутойибани канда қилмайдиган олий ҳазрат мартабали меҳмон столи устига муҳри босилган «Менделсон эшак» ёзувли қоғозча қолдиради. Ёзувга кўз югуртириб ноқулай аҳволга тушиб қолган аллома уни ҳеч кимга сездирмасдан яшириб қўйишга ҳаракат қилади. Аммо Менделсоннинг бу «эҳтиёткорлиги» подшога ёқмайди, аксинча, унинг қитиғига тегади. Фридрихлар сулоласининг вориси қоғозда зикр этилган сўзларни кўпчилик олдида овоз чиқариб ўқиб беришини талаб қилади.

Зукко олим бу гал ҳам сувдан қуруқ чиқади. У «Менделсон — эшак, Фридрих — Иккинчи» деб жавоб беради.

Немисчадан Бойхўроз МАМАТҚУЛОВ таржимаси.

Биласизми?

Матт Мак Кой, Жанет Жонс, Жорж Гейнс, Дэвид Граф... Америкалик актёрларнинг ушбу исм-шарифаларини мамлакатимизда камдан-кам одам билади. Америка Қўшма Штатларида эса улар жуда машҳур. Чунки улар маҳаллий кино бозорини мустаҳкам эгаллаб олган типик коммерция бадиий фильмидаги асосий ролларни ижро этишади. Гап режиссёр Стив Гуттенбергнинг «Полиция академияси» лентаси ҳақида кетаяпти. Шу номдаги биринчи фильм 1984-йилда суратга олинган бўлиб, томошабинларда катта таассурот қолдирганлиги учун, манзур бўлиб қолган қаҳрамонларнинг саргузаштлари ҳақидаги навбатдаги серияларни суратга олишни давом эттиришга қарор қилинган эди. Ғарб танқидчилари фильмни «комик вазиятларнинг қор кўчкиси» деб атади. «Сине-ревю» журнали куни кеча фильмнинг бешинчи серияси —«Полиция академияси — 5» суратга олиб бўлинганлигини хабар қилади. Ҳадемай у АҚШ ва Ғарбий Европа экранларига чиқарилади. Картина қаҳрамонлари гангстерлар билан курашни давом эттиришар экан, мазкур лента туфайли мислсиз бойлик орттираётган фильм муаллифлари навбатдаги серияни суратга олишга тайёргарлик кўришаяпти.

ТАСС, АПН ва «Оқшом» мухбирлари ёзадилар

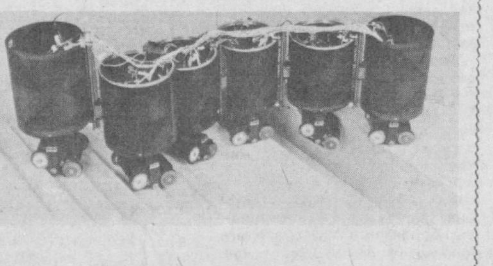

Роботсозлик— Япония саноатининг энг ривожланган ва истиқболли тармоғидир. Япония бу соҳада капиталистик мамлакатлар ўртасида етакчи ўринни эгаллайди. Япон инженерлари инсон ишлай олмайдиган мураккаб шароитларда одам ўрнини босадиган роботларнинг янги намуналари устида иш олиб боришаяпти.

СУРАТДА: Токио саноат институтида яратилган роботилон. У зовурлардан эмаклаб ўтишга, пиллапоялардан кўтарилишга қодир. Унинг таркибий қисмлари бир-бири билан бирлаштирилган, аммо бир-биридан қатъий назар вертикал ва горизонтал йўналишда ҳаракат қила олади.

Шу йил апрель ойида туғилган митти тапир (қисқа хартумли сут эмизувчи ҳайвон) Франциядаги Мюлуз шаҳри ҳайвонот боғининг фахри ҳисобланади. Митти тапир ўз онаси билан яшайдиган қафас олдидан томошабинлар аримайди (суратда).

ГИННЕС КИТОБИГА КИРИТИЛГАН ТУЗАТИШЛАР

Ҳинд С. Ц. Ганди қанчалик ҳақ ёки ноҳақлиги сизларга ҳавола. У жаҳонга машҳур бўлган Гиннес китобини варақлаб, юртдошларининг бор-йўғи 39 рекорди мазкур китобда қайд этилганини кўрган ва ўтириб, ўзининг «Рекорд китоби»ни ташкил этган. Тўғри, у бир нусхада, қўлда ёзилган бўлишига қарамай, фақат ҳақиқат битилгани аниқ. Бу фақат унинг назарида.

Баъзи бир сабабларга кўра Гиннес китобига киритилмаган ҳиндлар «рекордлари»нинг баъзи бирлари қуйидагича:

⊙ Жаҳондаги энг катта оила. **Ҳиндистоннинг Вадавиранаискемацати қишлоғида (Тамилнад штати) истиқомат қилувчи 138 кишилик оила ҳисобланади. Оила бошлиғининг айтишича, оила аъзоларини футболчиларникига ўхшаш номерлардан ажратиш мумкин. Шунингдек, улар ҳар қандай қонун-қоидаларга риоя қилган ҳолда, бир том остида истиқомат қилишади.**

● Энг узун коридор. **Ҳиндистондаги Ремесваран бутхонасида жойлашган. Унинг узунлиги 1200 метрдан ортиқ.**

⊙ Энг улкан гумбаз. **Голь Гумдад ҳисобланади. У XVII асрда ҳукмронлик қилган Муҳаммад Одил Шоҳ қабри устига жойлаштирилган. Унинг диаметри — 37,8 метрни ташкил этади.**

● **32 ёшли ҳинд Жагдишь Сингх** қорнида энг узоқ масофани **босиб ўтган. У севикли маъбудаси Матуни қалбига «раҳм-шафқат» ўтини солиш ниятида 15 ой ичида 1400 километр масофани босиб ўтган.**

⊙ Энг шовқин-суронли жанжал **ўқитувчи Я. Сатьянарай ва ўқувчи С. Мимхачал ўртасида бўлиб ўтган. Бу шовқин-сурон 90 децибалдан ортиқ бўлган.**

⊙ Энг узун мўйловни **Партапгарха шаҳрида яшовчи (Уттар Прадеш штати) Майсурийя Дин (1908 йилда туғилган) ўстирган. У ўстирган мўйловнинг узунлиги икки ярим метрдан ортиқ.**

⊙ Энг узоқ давом этган концертни **ҳайдарободлик 19 ёшли скрипкачи Каримелла Гопалакришна берган. У 30 соат давомида тинмай скрипка чалган.**

⊙ Энг дабдабали тўй **1971 йилда бўлиб ўтган. Унда Андхра-Прадеш ҳукумат министрининг қизи турмушга чиқаётганди. 100 минг киши таклиф этилган жойни безаш учунгина 60 минг рупий сарф қилинган.**

Тўёна тариқасида автомашиналар тилла тақинчоқлар (жами 500 га яқин) тақдим этилган. Базм бир ой давом этган.

Бир асар тарихи

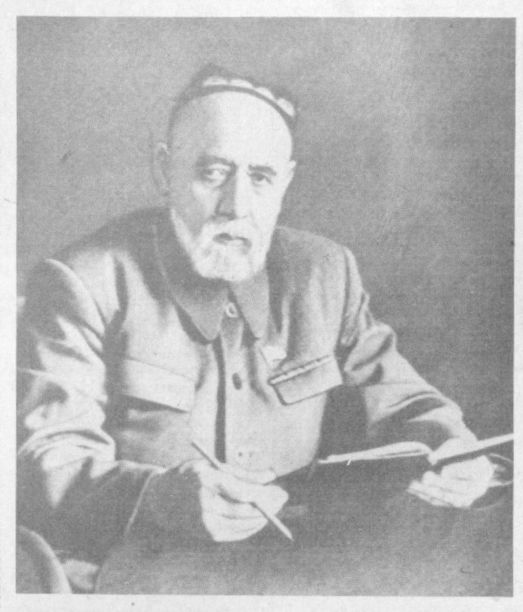

«Садриддин Айний ўзининг машҳур «Судхўрнинг ўлими» асари билан жаҳон классик адабиётининг бадиий сўз усталари — Шекспир, Бальзак, Горький, Жек Лондонлар қаторида тура олади».

Луи АРАГОН, француз адиби.

Садриддин АЙНИЙ:

«Судхўрнинг ўлими»

Кўп миллатли совет адабиётининг улкан вакили тожик совет адабиётининг асосчиси, ўзбек совет адабиётининг ривожига Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий, Абдулла Қодирий ва Абдулла Авлонийлар қатори беназир ҳисса қўшган машҳур ёзувчи ва олим Садриддин Айний ўзининг умрбоқий асарлари билан ўзига хос адабий мактаб яратган адибдир.

Айний 76 йиллик умрининг олтмиш йилини бадиий ижодга бахшида этди. Унинг хассос қаламига мансуб «Бухоро жаллодлари», «Одина», «Дохунда», «Қуллар», «Етим», «Эски мактаб», «Эсдаликлар» сингари ажойиб асарларини ўзбек ва тожик китобхонлари қўлдан қўймай ўқийдилар.

Зуллисонайн адибнинг 30-йилларнинг иккинчи ярмида яратган ўткир психологик-сатирик қиссаси «Судхўрнинг ўлими», айниқса, кенг шуҳрат қозонди. Бу қисса ўнлаб марта қайта нашр этилди. Унинг асосида спектакль ва фильмлар яратилди.

— Мажид ака, маълумки сиз Садриддин Айний ижодининг толмас тадқиқотчиси сифатида кўп ишлар қилдингиз. «Судхўрнинг ўлими» қиссасини ҳам атрофлича ўрганиб чиққансиз, албатта. Қисса дастлаб ҳикоя вариантида ёзилган экан. Шу ҳақда сўзласангиз.

— Ҳар бир ёзувчининг номини элга танитган, унинг шуҳратини таратган бир ёки икки бақувват баркамол асари бўлади. Садриддин Айнийни ҳам машҳур қилган «Судхўрнинг ўлими» ва «Эсдаликлар» сингари ўлмас асарлари бўлди. «Судхўрнинг ўлими» қиссасининг илк варианти ҳикоя бўлгани рост. У йигирманчи йилларнинг бошида яратилган.

Садриддин Айний ўша пайтлари Самарқандда чоп этиладиган «Меҳнаткашлар товуши» номли газетанинг 1921 йил, 6 январь сонида «Бир эшоннинг оқибати» номли ҳажвий ҳикоясини эълон қилади. Кейинроқ бу ҳикоя тожик тилида «Шуълаи инқилоб» журналида ҳам босилиб чиқади.

Бу ҳикоя, агар таъбир жоиз бўлса, машҳур «Судхўрнинг ўлими» повестининг илк қораламаси эди. Мазкур ҳикояда Ҳалим эшон халқ мулкига хиёнат қилади. Меҳнаткаш халқдан йиғилган пул ва векселларни талаб этишганда Ҳалим эшон молу ашёлар ва вексeллар рўйхатини нонга қўшиб еб юборади. Очкўз, зиқна эшон қорин оғриғига чидай олмай, ўз қорнига ўзи пичоқ уриб ҳалок бўлади.

Садриддин Айний ҳикояда зикр этган Ҳалим эшон «Судхўрнинг ўлими» қиссасидаги Қори Исмат — Қори Ишкамба образига илк чизгилар эди десак тўғри бўлади.

— Устоз Айний бошқа ҳажвий асарлар ҳам ёзганми?

— Албатта. «Судхўрнинг ўлими»дек классик асар кўп тайёргарликни талаб этиши табиий. Ёзувчи 20-йилларда ўзбек тилида нашр этиладиган «Таёқ», «Муштум» ва «Машраб» ҳажвий журналлари саҳифаларида кўплаб фельтонлар, ҳажвий ҳикоя ҳамда памфлетлар билан қатнашди. Маълум даражада сатирик асар ёзиш тажрибасига эга бўлган Садриддин Айний 1939 йилда «Судхўрнинг ўлими» қиссасини тожик тилида ёзади. Мазкур асарнинг ўзбекча варианти Улуғ Ватан уруши даврида ёзилган бўлса ҳам, қисса фақат 1946 йилда нашр этилади.

— Қиссадаги воқеалар ҳаётдан олинган бўлса керак?

— «Судхўрнинг ўлими» қиссасидаги воқеалар ҳаётий ҳақиқат бўлиб, унда 1895—1957 йилларда Бухоро амирлиги даврида юз берган тарихий ўзгаришлар қаламга олинган. Ёзувчи асардаги молу дунёга ўч, хасис ва пасткаш Қори Исмат — Қори Ишкамба образи орқали феодализм замонида хусусий мулкчиликка, пул, бойлик йиғишга хирс қўйган очкўз ва палид судхўрлар образини моҳирона чизиб беради. Ёшлигидан ёнғоқ ўйнаб чўтал олиш, одамлардан ижара ҳақи йиғиш, ўндан тўққизини уришга одатланиб қолган Қори Ишкамба бора-бора мўмай фойда олувчи судхўрга айланади. Қори Ишкамба ўз гумашталари Арбоб Рўзи, Арбоб Ҳамид, Ҳамрорафиқ, Муҳсин, Тўрамурод, Қози Калон ва унинг ноиблари билан тил бириктириб, камбағалларга пул қарз беради ва улардан процент ҳисобида катта фойда оладилар. Қисқаси, Садриддин Айний «Судхўрнинг ўлими» сатирик повестида инқилобдан аввалги Бухородаги оғир аҳволни реалистик тасвирлаб беради.

— «Судхўрнинг ўлими» асари Иттифоқимизда ва чет элларда машҳур бўлганини қандай изоҳлайсиз?

— Гап шундаки, жаҳон адабиётида Бальзак Гобсеги билан, Гоголь Плюшкини, Салтиков-Щедрин эса ўзининг Иудушкаси билан қизғанчиқ, мумсик одамлар образини яратдилар. Айнийнинг Қори Ишкамбаси ҳам зиқналик, хасислик, очкўз ва судхўрлик бобида улар яратган қаҳрамонлардан ўтса ўтадики, асло қолишмайди. Бу ватандошимизнинг буюк талантини яна бир бор тасдиқлайди. Адибнинг бу қиссаси Иттифоқимиз халқлари ва 20 дан ортиқ хорижий мамлакат халқлари тилларига таржима қилинган.

— «Судхўрнинг ўлими» повести Ғарб мамлакатларининг қай бирида кенгроқ шуҳрат қозонган?

— Айниқса, Францияда «Судхўрнинг ўлими» повестига қизиқиш катта бўлди. Шу кунга қадар бу асар француз тилига бир неча марта қайта таржима қилиниб, оммавий равишда нашр эттирилди. Францияда чиқадиган «Оврупа» журнали танқидчиси Поль Гранжон, «Эколь ё ля Насино» журнали танқидчиси Поль Гамарра ва бошқа француз мунаққидлари ўз чиқишларида Садриддин Айнийнинг «Судхўрнинг ўлими» асарининг ғоявий-бадиий қимматини юқори баҳолайдилар. Машҳур француз адиби Луи Арагон шахсан Садриддин Айний билан таниш бўлган. С. Айний Л. Арагон билан Москвада 1949 йил тожик адабиёти ва санъати декадаси кунлари учрашиб, у билан суҳбат қурган. Кейинроқ «Судхўрнинг ўлими» повестига сўз боши ёзган эди.

— «Судхўрнинг ўлими» ҳақида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Чингиз Айтматов ҳам қизғин фикр билдирган эди...

— Чингиз Айтматов «Литературная газета»нинг 1968 йил, 4 сентябрь сонида эълон қилинган «Икки санъаткор» номли ажойиб мақоласида қозоқ адиби Мухтор Авезовнинг «Абай» эпопеяси ваСадриддин Айнийнинг «Судхўрнинг ўлими» повестининг ғоявий-бадиий хусусиятини юксак баҳолайди. «Айнийнинг ажойиб асарлари, катта ва кичик асарлари кўп, — деб ёзади машҳур адиб, — мен китобхонларни унинг ғоят ажойиб сатирик повести «Судхўрнинг ўлими» билан танишиб чиқишга қизғин даъват этмоқчиман. Унда сатирикнинг Бухоро Гобсекини жуда яхши тасаввур этиш имконини берадиган улкан, буюк маҳоратини кўрамиз».

— Мажид ака, ўрни келганда сўрай, зуллисонайн адиб Садриддин Айнийнинг кўп томлик нашри ҳақида ҳам гапириб берсангиз.

— Ўтган 1987 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси А.С.Пушкин номли Тил ва адабиёти институтининг илтимосига кўра, устоз Садриддин Айнийнинг ўзбек тилида ёзилган асарларининг 20 томлик мукаммал асарлари проспектини тузиб берган эдим.

Ҳозирда Тожикистон ССР Фанлар академияси Рўдакий номли тил ва адабиёт институтининг айнийшунос олимлари билан ҳамкорликда Ўзбекистон ССР «Фан» нашриётида икки халқ ёзувчисининг 30 томлик мукаммал асарлар тўпламини (15 томи ўзбек тилида, 15 томи эса тожик тилида) нашр эттириш ҳақида келишиб олинди.

— Устоз санъаткорнинг 30 томлик академик нашрини чопга тайёрлаш анча меҳнат талаб қиладиган мураккаб жараён. Бу ишни амалга оширишда тожикистонлик ва ўзбекистонлик олимлардан кимлар қатнашди?

— Ҳар икки республиканинг адабиётшунос ва айнийшунос олимлари кенг жалб этилади. Жумладан, тожикистонлик адабиётшунос ва айнийшунос олимлардан И. С. Брагинский, Муҳаммаджон Шукуров, Раҳим Ҳошим, Атохон Сайфуллаев, Абдуқодир Маниёзов ва бошқалар актив иштирок этадилар. Ўттиз томдан иборат бу улкан маънавий хазина икки қардош халқ дўстлигидан яна бир нишона бўлади.

— Мазмунли суҳбатингиз учун катта раҳмат!

Суҳбатни Темур УБАЙДУЛЛАЕВ ёзиб олди.

Жийда дарахти

Қатра

Уйга киришим билан сўрининг соясида ўтирган онам чақириб қолдилар. Бордим.

— Рисол кампирни танийсан-а!.

— Ҳа, нима қилди? — Ҳозир буни сўраётганларидан ҳайрон қолдим.

— Шу кампирнинг уйида жийда дарахти бор. Мевасидан олиб кел, кўнглим тусади. Пишиб қолган бўлса керак.. — дедилар.

Рисол кампирнинг уйи қишлоқнинг чеккасида. Унчалик узоқ эмас. Кампирнинг бир кўзи ожиз эди. Ҳар қалай у уйида экан. Онам юборганликларини, нима мақсадда келганимни айтдим. У мени дарахтларнинг ёнига эргаштириб борди. Жийда шиғил мева қилган, бир ёғи энди қизариб пишмоқда, бир ёғи ҳали хом эди.

— Анови қизарганларини еса бўлади, — деди у. Мен керагича териб олдим.

— Пишганда болаларга неча марта айтаман, теришмайди. Тўкилиб, қушлар еб кетади. Ичим ачийди. Унинг доривorлиги бор. Орада беш йил гулламади. Икки йилдан бери шиғил ҳосил қиляпти.

Кампирнинг гапларидан ҳайрон қолдим. Беш йил гулламаган дарахт яна бирдан ҳосилга кирса..

— Нега беш йил ҳосил бермадийкин?. — Илмоқли савол ташладим.

Кампир хаёл суриб қолди, сўнг дарахтларга бирма-бир назар ташлаб чиқар экан, хотирамда бир умр муҳрланиб қолган ушбу воқеани ҳикоя қилиб берди.

— Баҳор эди ўшанда. Жийдалар ҳар йилгидек шиғил гуллаган эди. Бобонгнинг кундан кун соғлиги ёмонлаша бошлади. Бир тонг туриб қарасам, ўринларида йўқ. Шошиб ҳовлига чиқдим. Тавба, деймaн. Ҳар куни қўлтиғидан тутиб ҳовлига олиб чиқардик. Қаёққа кетиши мумкин?.. Ташқарига чиқдим. Бобонг жийданинг тагида ўтирардилар. Хаёлим қаёқларга кетди. Чопиб бордим. «Ҳа, нима қиляпсиз?» деб сўрадим. Менга қаради: кўзларидаги ёшни кўриб, юрагим эзилиб кетди..

Ваҳ, деб юбордим. Ичимда бир нима чирт этиб узилгандек бўлди. Бобонг дарахт экишни яхши кўрарди. Умр бўйи дарахт кўкартирди. Атрофга қара, шу дарахтларнинг ҳаммасини ўзи экиб, ўзи кўкартирган. Бобонг ўша куни тушга қолмай, қарзини узди.. Биз уни тупроққа топширдик.

Ёз келди. Бундоқ қарасак гуллаган жийдада бир дона ҳам ҳосил йўқ. Кейинги йил ҳатто гулламади ҳам. Беш йил деганда ҳосил берди. Бу дарахтлар беш йил аза тутди..

...Худди эртакларга ўхшаб кетадиган воқеани ҳикоя қилиб берган кампир бугун йўқ. Унинг товуши ҳамон қулоғимда жаранглаб турибди: «Бу дарахт беш йил аза тутди...»

Қаҳрамон СУЯРОВ.

«Эрталаб чиқарамиз...»

Ҳажвия

Ён қўшним Анвар ака кейинги кунларда менга ҳеч тинчлик бермай қўйди. Қаерда учрашиб қолмайлик, «Қўшиқчи укамни телевизорга қачон чиқарасан?» деб сўрайди. Мен эса доим: «Мен музикали кўрсатувлар редакциясида эмас, пропагандада ишлайман», — десам ҳам, ҳеч қоли-жонимга қўймайди.

— Ахир томларинг биттами ўзи?

— Битта, лекин бу менинг қўлимда эмас, — деймaн бўғилиб.

— Телевизорга шунча ашулачи сиғган, битта менинг укам сиғмайдими?... Менга қара, раз пропагандада ишлайсанми, бўлмасам ўзинг пропаганда қил.

У десам, бу деди. Ўзимни олиб қочиб юрдим. Фойдаси бўлмади. Лоп этиб йўлимни тўсиб чиқаверди. Доим ўша битта пластинкани айлантиради: «Қачон чиқарасан». Охири ҳиқилдоғимга келди. Музикали кўрсатувлар редакциясидагилардан «Бир синаб кўринглар» деб илтимос қилдим.

Ниҳоят, қандай ҳужжатлар олиб келиши кераклигини билиб олиб қоғозга ёзиб бердим. Кунлар ўта бошлади, улар каби мен ҳам укасининг телевизорга чиқишини кута бошладим.

Бир куни менга ҳамкасбларим видео лентага ёзиб олишганини, қачон чиқишини маълум қилишди. Ўпкамни қўлтиқлаб Анвар ананикига югурдим.

— Ойим билан кетган эдилар, — деди ўғли ҳафсалани пир қилиб.

— Бўлмасам, — дедим бўшашиб, — адангга айт, амакингни эрталаб чиқаришади. Ҳа.. айтмоқчи, ҳамма таниш-билишларни хабарлаб қўйсинлар.

Кўзим энди илинган экан, эшигимни кимдир кетма-кет тепа бошлади. Югуриб бориб жон ҳолатда очсам, Анвар ака турибди.

— Ҳа! Нима гап, тинчликми?!

— Ҳали мен билан ҳазил-мазаҳ қиладиган бўлдингми, — деб, кутилмаганда бўйнимдан маҳкам сиқиб олса бўладими?

Ҳеч нарсага тушунмай, довдираб қолдим. Забардаст панжалар кўзларимдан ёш чиқариб, нафас олдирмай қўйди. Қарасам, нариги дунёга «ҳужжат» тўлатмасдан кетадиганман. Бор кучимни тўплаб уни бир силтагандим, эшик деворига урилиб, шилқ этиб йиқилди.

— Жинни-пинни бўлиб қолганмисиз, — дедим хириллаб.

— Сал бўлмаса ўлдириб қўярдингиз.

— Сен ўзинг жинни бўлиб қолибсан, — бақирди ўтирган жойида қўлини пахса қилиб.

— Нима қилибман? — дедим ҳамон оғриб турган бўйнимни силаб.

— Нега укамни эртага эрталаб чиқарамиз деб келдинг, аҳмоқ. Дод-вой қилиб уйига бордим... Тўйга кетган экан. На мени, на онамни, на хотинини кўнгли тинчимай қидириб бордик, ашуласини варанглатиб айтаётган экан... Номард, нега тирик одамни ўлдига чиқарасан!?

Шунда бирдан ҳаммасига тушундим.

— Э, мен укангизни эртага эрталаб «Ассалому алайкум» — да чиқади деган эдим.

— Нима???

Шавкат АЗИЗОВ.

Бир қайнови ичида гаплар

◎ «Мана энди Италияга келдик».
(География ўқитувчисининг гапидан).

◎ «Шекспирни топмадингми?».
(Китобсеварлар суҳбатидан).

◎ Мен шоирман,
шоирман,
Асли исми Зоирман.
(Ҳаваскор шеъридан).

◎ Оёғингни қўлингга олиб чопсангчи.
(Тренернинг ўгити).

Абдусалом АЗИМОВ.

Бу—қизиқ

Енгил атлетика енгилми?

Америкалик биомеханик Гиденона Эриэлнинг фикрича 100 метрга югуриш имкониятининг чегараси эркаклар учун— 9.60 секунд экан. Бундай юқори тезликка инсон мускуллари, тери ва суяги дош беролмай ёрилиб кетаркан.

Узоққа сакраш бўйича сўнгги чегара 8 метр 96 сантиметр ҳисобланади. Машҳур спортчи Бимон рекорди эса 8 метр 90 сантиметрдир. Бу ҳозирча инсон имкониятининг сўнгги чегараси бўлиб турибди. Айтгандай, Бимон рекорди кинограммасини ЭҲМ га солганда маълум бўлдики, у сакраган вақтда тос суякка тушадиган оғирлик 770 килограммни ташкил этаркан, ўйлаб кўринга, нақадар катта куч сарфланади.

Ана сизга енгил атлетика!

СЎНГГИ МЕТРЛАР МАШАҚҚАТИ.

Б. Натанилов фотоси.

Вақт ўтаверсинчи?

Инглиз олими, доктор Брайн Ллайд махсус формула тайёрлади. Бу формулада 2000 йилгача бўладиган жаҳон чемпионатларида югуриш бўйича ўрнатилиши мумкин бўлган жаҳон рекордлари қайд этилган.

Ллайднинг ҳисоблаш методи ҳаддан ташқари мураккаб. Олимнинг «Раннинг» журналида эълон қилинган башоратларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

ЭРКАКЛАР

100 метрга— 9,82 секунд
200 метрга— 19,63 секунд
400 метрга— 42,60 секунд
800 метрга— 1 минуту 38,8 секунд
1500 метрга— 3 минуту 25,9 секунд
5000 метрга— 12 минуту 36,9 секунд
10.000 метрга— 26 минуту 03,8 секунд
42 километр 195 метрга марофон югуришда 2 соату 2 минут.

АЁЛЛАР

100 метрга— 10,77 секунд
200 метрга— 21,35 секунд
400 метрга— 45,49 секунд
800 метрга— 1 минуту 44,5 секунд
1500 метрга— 3 минуту 42,13 секунд
Марофон югуришда 2 соат 14 минут 37 секунд вақт сарфланади.

Бу рекорд бир қарашда фантастикага ўхшайди. Лекин... яна ким билади дейсиз. Вақт ўтаверсинчи. Айтмоқчи Ллайд таъкидлаган XX асрнинг охиригача ҳам оз вақт қолди.

УЧ МЕТРДАН

Лангар билан баландликка сакраш мусобақалари 1966 йилдан бошлаб расмий рўйхатга олина бошланган. Ўша йилнинг 23 мартида англиялик Джон Уилер номи биринчи бўлиб ёзилди. У 3 метру беш сантиметр баландликни «забт» этганди.

Ундан кейин бу соҳадаги рекордлар тез-тез янгиланаверди. Ва ниҳоят, 1985 йили совет спортчиси Сергей Бубка олти метр баландликни ўзига бўйсундирди.

СПОРТНИНГ ЭНГ ОММАЛАШГАН ТУРИ

Мамлакатимизда енгил атлетика билан етти ярим миллион киши шуғулланади. Ҳеч бир спорт тури билан шунчалик кўп одам шуғулланмайди. Икки юз минг физкультура коллективларида енгил атлетика секцияси ишлаб турибди. Тренер ва жамоатчи инструкторлар «армия»сининг сони олти юз мингдан кўпроқ кишини ташкил этади. Улар ихтиёрида 4 мингдан зиёд стадион ҳамда машқ майдонлари бор.

Ҳозирча енгил атлетикачиларимиз Олимпия ўйинларида—53 та олтин, 48 та кумуш ва 64 та бронза медалларини қўлга киритишган. Шулардан бештасини (иккитаси олтин) машҳур югурувчи В. Борзов олишга муваффақ бўлган.

Дилмурод ОБЛАЕВ тўплаган.

Рассом табассуми

ШИФОКОР: Бай-бай-бай, неча тоғора овқат егансиз, укам.

ИЧКИЛИКБОЗ ОТА: Битта-ю-битта виножонимни сен синдирдингми, аблаҳ...
БОЛА: Кайфда ўзингиз отиб юбордингиз-ку.

ҚЎЗИЧОҚ: Ойим қани, топиб беринг.

Ёдгор Одилов чизган расмлар.

Турфа олам

СТАТИСТИКА МАЪЛУМОТЛАРИГА КЎРА

Французлар 1986 йилда ўз тишларини даволатиш учун оз эмас-кўп эмас —26 миллиард франк сарфлашибди. «Дантэр-Эбдо» журналида эълон қилинган маълумотларга кўра бу пуллар Францияда ишлаётган 33 минг тиш врачларининг ҳамёнига бориб тушган. «Эркин» касб вакиллари бўлмиш артистлар, рассомлар, журналистлар ёрдам сўраб врачларга кўпроқ мурожаат этишар экан. Ишчилар ва деҳқонлар аксинча тиш даволаш кабинетларида жуда кам бўлишаркан.

БАҚАЛОҚ КИШИНИНГ КЎЧИШ МУАММОСИ

Нью-Йорк штатининг шимолидаги мўъжазгина Уэсли-Хилз шаҳарчасида истиқомат қилувчи 24 ёшли Майкл Эделман учун уйидан кўчиш чинакам фожиага айланиши мумкин. Гап шундаки, Майкл на ўрнидан тура олади, на ҳаракат қила олади. Сабаби унинг вазни... 383 килограммдир. Врачларнинг фикрига кўра, кўчиб ўтиш, шак-шубҳасиз унинг саломатлигига таъсир этади. Аммо бу ўз иморатларини капитал ремонтдан чиқаришга қарор қилган уй эгасини мутлақо ташвишлантираётгани йўқ.

Бақалоқнинг адвокати хабар қилишига қараганда, шаҳар маъмурлари махсус автокўтаргич ёрдамида Эделманни каравоти билан бирга юк машинасига ортишни мўлжаллаяпти. Ана шу машина уни янги истиқомат жойига элтиб қўяди. Аммо бу режани медицина консилиуми рухсат берганидан кейингина амалга ошириш мумкин.

Майкл учун янги бошпана топиш осон бўлгани йўқ, дейди маҳаллий маъмурларнинг вакили. Яқинда Майкл тасодифан каравотидан қулаб тушган экан, уни яна ўз ўрнига ётқизиб қўйиш учун махсус кўтаргич мосламали машинани чақиришга тўғри келибди, деб таъкидлади у. Шунинг учун Майкл ва унинг онаси (онасининг вазни 181 килограмм) вақтинчалик бошпана сўраб кимга мурожаат этишмасин, ҳамма рад жавобини берди — ҳеч ким бақалоқ билан овора бўлишни истагани йўқ.

ТОЖДОР ПИВО МУХЛИСИ

Аслида ишбилармон, қобилиятли давлат раҳбари бўлган курфюрст Иоганн Фридрих Саксонский пивони шу қадар яхши кўрар эдики, пиво ичиб, маст бўлмаган куни йўқ эди. Пиво ичиш насиб этмаган кунни у беҳуда ўтган ҳисобларди.

Мальберг жанги (1547 йилнинг 24 апрели) бўладиган куни эрта билан вассаллари курфюрстдан истисно тариқасида шу куни пиво ичмасликни илтимос қилишди. Фиғони чиққан курфюрст уларга:

— Наҳотки сизлар ҳар қандай йўл билан бўлса ҳам менинг шу куним беҳуда ўтишини истасангизлар, — деб жавоб берибди.

Шу куни у одатига кўра, роса ичиб, маст бўлибди, жангни бой бериб, император Карл Бешинчига асир тушибди ва ўз мартабасидан ажралибди.

Болалар сўзлаганда

Кичкинтой Музаффар сув тўлдирилган каттакон хумнинг оғзига бош суқиб, у ерда ўзининг аксини кўрди-ю, ваҳима билан:

— Ойи, хумнинг ичига ўғри кириб олибди! — деб қичқирди.

Онаси югуриб келиб хумнинг оғзига қаради ва ёқасини ушлади:

— Вой ўлмасам, ўғрининг ёнида опаси ҳам бор экан-ку!

●

Ҳар нарсага қизиқувчан Акром бувисидан сўради:

— Бувижон, нега хўроз эрталаб турганда бир оёғини кўтариб туради?

Бувиси кулиб жавоб қилди:

— Иккала оёғини кўтарса, йиқилиб кетади-да!

●

— Ўғлим, аквариумнинг сувини янгиладингми? — сўради ойиси Алишердан.

— Йўқ, — жавоб берди кичкинтой.

— Нима учун?

— Ахир балиқлар кеча қуйилган сувни ҳалиям ичиб бўлишмабди-да!

Ирода МУСАЕВА.

— Ойи, бугун мен «Бегона тухум»дан «беш» олдим — деди Зулфия.

●

— Фамилиясини ярмини ёзиб устидан чизиб қўйса қўл қўйган бўладими? — савол берди Фарҳод онасига.

Ҳабиба МАНСУРОВА.

ТЕЛЕПРОГРАММАЛАР

22—28 август

Душанба — 22 август

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Никоҳ саватидаги бир миллион лира». Бадиий фильм. 10.35 Футбол шарҳи. 11.05 Инсон институти. 12.05 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 10.25 Камчатка телевидение студиясининг программаси. 17.10 «Ғалакс». Бадиий фильм (РСР). 18.15 «Спорт ва кино». 18.55 «Қандай яшаяпсан, бригада?». «Сургутнефтегаз» бирлашмасининг пармаловчилари ҳақида очерк. 19.25 Футбол шарҳи. 19.55 «Сатирикон» театри. «Хонадонингизга осойишталик» фильм-спектаклининг премьераси. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Хонадонингизга осойишталик» фильм-спектаклининг давоми. 23.30 «Дунё воқеалари». 23.40 Л. Бернстайн. «Дивертисмент». Бавария симфоник оркестри ижро этади.

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Театр директори». Фильм-концерт (Таллин). 9.45 Ҳужжатли фильм. 10.05 «Билмасвойнинг саргузаштлари». Мультфильм. 1 ва 2-қисмлар. 10.40 Итальян тили. 11.10 Болалар учун фильм. «Крошнинг таътиллари» («Экран»). 1-серия. 12.25 «Сарчашмалар». 12.55 «Қирувчи учувчилар». Бадиий фильм (Киев киностудияси). 14.25 «Катталар ва болалар». Ҳужжатли фильмлар: «Арктика бир умрга», «Хонаки театр». 14.55 Янгиликлар. 15.05 «Икки ўртоқ хизматда». Бадиий фильм, субтитр билан («Мосфильм»).

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 Краснодар ўлкаси Канев районидаги М. И. Калинин номли колхознинг казаклар хори ижро этади. 19.00 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 20.00 Стендга отиш. «Москванинг катта соврини» халқаро мусобақалари. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Халқаро панорама». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Жонли планета». Ўн икки серияли ҳужжатли фильм. 5-серия — «Майсалар денгизи» (Буюк Британия). 23.10 Спидвей. Жаҳон чемпионати. ЧССРдан кўрсатилади. 23.40 Янгиликлар.

⊙ ЎзТВ

15.05 «Қизил шапкача». Волгоград Ёш томошабинлар театрининг спектакли (рус., такрор.). 16.15 «Гжель жилолари», «Великий Устюг ҳақида хотиралар». Телефильмлар. 16.40 «Қизалоқ, кинода ўйнашни хоҳлайсанми?». Бадиий фильм. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун фильм. 18.25 «Тошкент — телевидение ватани» (такрор.). 19.00 ВЛКСМнинг 70 йиллигига. «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.30 «Бошланғич партия ташкилотининг тажриба ва муаммолари». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Арслонбоб». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Долзарб интервью». 21.20 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Ўзбек куйларидан концерт. 22.55 ЎзТВ фондидан О. Ёқубов. «Улуғбек хазинаси». Видеофильм. 3-қисм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 Эстрада концерти. 20.10 «Беайб». Бадиий фильм («Мосфильм»).

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 М. Бахтий. «Абадият лаҳзаси». Спектакль.

Сешанба — 23 август

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Навқирон Россия». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм (М. Горький номли киностудия). 1-серия. 10.10 С. Альтов. «Хонадонингизга осойишталик». «Сатирикон» театрининг фильм-спектакли. Танаффус пайтида (11.40) — Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Баракалла!» Мактаб ўқувчиларининг серҳаракат ўйинлар бўйича мусобақаси. 17.05 «Салом». Қабарда Болқар АССР Давлат «Кабардинка» рақс ансамблининг концерти. 17.40 «Иккинчи Украина фронти. Хроника ва хотиралар». Ҳужжатли фильм. 18.20 Румыния телевидениесининг программаси. 19.20 «Дунё воқеалари». 19.35 Н. Кушченкова куйлайди. 19.50 «Сиз яратган боғ». 20.20 «Навқирон Россия». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Останкино сарой-музейида музикали ёз». 23.00 «Дунё воқеалари». 23.10 Актуал объектив. «Бир группа ўртоқлар». Ҳужжатли фильм премьераси. («ЦСДФ»).

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Опа-сингил Осоянулар куйлайди». 9.50 «Москва бўйлаб саёҳат. Москва бульварлари соясида». 10.10 «Билмасвойнинг саргузаштлари». Мультфильм. 3 ва 4-қисмлар. 10.45 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.15 Болалар учун фильм. «Крошнинг таътиллари». 2-серия. 12.20 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 12.50 «Қора холли лайлак». Бадиий фильм. 14.25 «Ленинград акварелларн». Фильм-концерт. 14.55 Янгиликлар. 15.05 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 Ритмик гимнастика. 19.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 20.00 «Музикали киоск». 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 РСФСР да хизмат кўрсатган артист Г. Жислин концерти. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Дўстлар экрани. «Ой нуридаги отишма». Бадиий фильм (Румыния). 23.35 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув (такрор.). 00.05 Янгиликлар.

⊙ ЎзТВ

15.05 «Умримизнинг юлдузли онлари». Ҳужжатли фильм. 16.20 «Сузавер, кемачам». Телевизион бадиий фильм (рус.). 17.20 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари» (такрор.). 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Мультфильмлар. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ватан посбонлигида» (рус.). 19.30 «Адабиёт элчилари». Адабий кўрсатув. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Саломатлик шаҳри». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Козим Қаюмов куйлайди. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 О. Ёқубов. «Улуғбек хазинаси». Видеофильм. 4-қисм. 23.20 «Бугун оламда нима гап?».

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 «Камолат сари». Бадиий фильм (М. Горький номли киностудия). 21.00 «Кўплаб яхши товарлар етказиб берайлик».

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ракурс». Киноҳужжатчи Б. Арабов. 23.15 «Қорақалпоғистон бўйлаб музикали сайр». Фильм-концерт.

Чоршанба — 24 август

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Навқирон Россия». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 10.10 «Баракалла!». Мактаб ўқувчиларининг серҳаракат ўйинлар бўйича мусобақаси. Душанбадан кўрсатилади. 10.50 Телевизион ҳужжатли фильмлар. 11.45 Янгиликлар.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 Халқ куйлари. 16.40 Мультфильмлар. 17.10 «Асфальт тугайдиган жойда». «Ноқоратупроқ йўллари». 18.00 «Салом музика!». Ф. Шуберт асарларини СССР Давлат телерадиосининг болалар Катта хори ижро этади. 18.50 «Учинчи Украина фронти. Хроника ва хотиралар». Ҳужжатли фильм. 19.20 «Дунё воқеалари». 19.40 «Фидойи шахслар». Хат бўйича командировка. Касимово шаҳри маҳаллий Советининг депутати Е. Перевозчиков ҳақида. 20.25 «Навқирон Россия». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Останкино сарой-музейида музикали ёз». 23.05 «Дунё воқеалари». 23.15 «Биз Пиросманини излаймиз». 1 ва 2-кўрсатувлар. 00.15 Шахмат. СССР чепмионати.

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Римский-Корсаков ҳузурида музикали чоршанбаликлар». Фильм-концерт. 9.40 «Билмасвойнинг саргузаштлари». Мультфильм. 5 ва 6-қисмлар. 10.15 «Москва бўйлаб саёҳат. Қадимий Земляной ёқалаб». Ҳужжатли фильм. 10.35 Немис тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.05 Совет қўшиқларидан концерт. 11.20 Болалар учун фильм. «Крошнинг таътиллари». 3-серия. 12.30 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.00 Дўстлар экрани. «Ой нуридаги отишма». Бадиий фильм. 14.20 Ҳужжатли фильмлар. 14.40 Янгиликлар. 14.50 «Болалигим тушга кирибди. Фильм - концерт. 15.20 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.40 «Хатолар ороли». Мультфильм. 19.05 «Сафимизга тур, ўртоқ». 1987 йилги сиёсий қўшиқлар фестивалларида. 19.55 Телевизион ҳужжатли фильмлар. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Халқ куйлари. 21.00 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Елабуга». Телевизион ҳужжатли фильм. 22.30 Футбол СССР чемпионати. «Торпедо» — «Динамо». (Киев). 2-тайм. 23.20 Дўстлар экрани. «Ёввойи ит». Бадиий фильм. (Куба). 00.35 Янгиликлар.

⊙ ЎзТВ

15.05 «Тақдирлар». Телефильм. 15.35 «Бонивур қалби». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. (А. Довженко номли киностудия). 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун фильмлар. 18.20 Мактаб ўқувчилари учун «Пионерлар мамлакатида» (рус.). 19.00 «Хотира» туркумидан А. Пўлканов ижоди. 19.40 «Ахборот» (рус.). 19.55 «Яшил аждаҳо». Катталар учун мультфильм. (ичкиликнинг зарари ҳақида». 20.10 «Ахборот». 20.30 «Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» — «Спартак» (Оржоникидзе). 2-тайм. «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. 21.15 ЎзССРда хизмат кўрсатган артист С. Тўхтасинов чалади. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ахборот» танқид қилади...». 22.40 О. Ёқубов. «Улуғбек хазинаси». «Видеофильм. 5-қисм. 23.40 «Бугун оламда нима гап?».

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 «Энг секин юрар поезд». Бадиий фильм. (Свердловск киностудияси). 21.00 «Нотаниш қўшиқ». Телефильм.

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Ганжина». СССР халқ артисти А. Бобоқулов ва республика халқ артисти Б. Исҳоқова иштирокида музикали программа. 23.05 «Кино оламида».

Пайшанба — 25 август

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Навқирон Россия». Тўққиз серияли бадиий фильм. 3-серия. 10.10 Ҳужжатли фильмлар премьераси: «Қайсин Кулиев». (Шимолий Кавказ кинохроника студияси). «Юз йил ўтгач» (Литва киностудияси). 10.40 Мультфильмлар. 11.15 «Фидойи шахслар».

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.10 «Қайта қуриш прожектори». 16.20 Телевизион ҳужжатли фильм. 17.10 Республикада хизмат кўрсатган коллектив Қурмонғози номли Давлат халқ чолғу оркестрининг концерти. 17.40 «Баранкин, одам бўлгин». Мультфильм. 18.00 «Музикали хазина». Й. Гайдин. 103-(Лондон) ми-бемол мажор симфонияси. 18.35 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.20 «Дунё воқеалари». 19.40 1988 йил қўшиқлари. 19.55 «Назария масалалари». Шахсий ва ижтимоий манфаатлар диалектикаси. 20.25 «Навқирон Россия». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Останкино сарой-музейида музикали ёз». А. Бородин номли Давлат квартети чалади.

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Қалбга яқин қўшиқлар». 9.55 «Билмасвойнинг саргузаштлари». Мультфильм. 7 ва 8-қисмлар. 10.30 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.00 «Москва бўйлаб саёҳат. Кримский броддан Зафар дарвозасигача». Ҳужжатли фильм. 11.20 Болалар учун фильм. «Крошнинг таътиллари». 4-серия. 12.30 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 13.00 Дўстлар экрани. «Ёввойи ит». Бадиий фильм. 14.15 Янгиликлар. 14.25 «Рақс афсунгари». Фильм-концерт (Грузия телефильмлар студияси). 15.20 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 «Қишлоқ янгиликлари». 19.45 Ритмик гимнастика. 20.15 Баянчилар дуэти чалади. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Тоғли Қримнинг кузги бўёқлари». Телефильм. 20.55 Г. Нистрем. Стокгольм филармонияси оркестри ижросида виолончель ва оркестр учун концерт-симфония. (ЧССР телевидениеси). 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори» 22.15 Дўстлар экрани. Телевизион бадиий фильм.

⊙ ЎзТВ

15.05 «Петров ва Васечкинларнинг оддий ва ғаройиб саргузаштлари». Телевизион бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар (рус.). 17.20 «Абитуриент — 88». Коммунал-қурилиш техникуми. 17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 «Аквариум». «Қўғирчоқлар рақси». Мультфильмлар. 18.20 «Пойтахтимиз меҳмонлари». Ҳинд куйларини Жая Бисвас ижро этади. 19.00 «Мўйқалам ва ҳайкалтарош қалами билан давр ва ўзим ҳақимда» (рус.). 19.30 «Дала, ҳовли юмушлари». 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Даҳлсиз сўқмоқлардан». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.55 «Долзарб интервью». «Асаларичлик муаммолари». 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 ЎзССР Давлат телерадиоси дуторчи қизлар ансамблининг концерти. 22.55 «Ретро». Экранда — «Ўзбекфильм» киностудиясининг фильмлари. «Қутлуғ қон» (1956 й.).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 Экранда классик адабиёт. «Ўғирланган». Бадиий фильм. (ГДР). 21.20 Реклама.

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

Жума — 26 август

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.05 «Навқирон Россия». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 10.10 СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари.

* * *

16.00 Янгиликлар. 16.15 «Қайта қуриш прожектори». 16.25 «Агросаноат ишлари ва ташвишлари». Телевизион ҳужжатли фильмлар. 17.00 «Нега ва нима учун?». Болалар учун кўрсатув. 17.30 Литва телевидениесининг программаси. 18.35 «Новаторлар ва консерваторлар». 19.20 «Дунё воқеалари». 19.40 Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси белгилаб берган йўлдан. 20.25 «Навқирон Россия». Тўққиз серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Останкино сароймузейида музикали ёз». «Сеҳрли сарой». Г. Александзенинг М. Глинка музикасига яратган хореографик миниатюралари. 22.50 «Интерсигнал». 23.20 Внуково ишлаб чиқариш бирлашмаси Маданият ва техника саройи «Голубие крилья» халқ эстрада - симфоник оркестрининг концерти. 23.40 «Нигоҳ».

⊙ МТ II

9.00 Эрталабки гимнастика. 9.20 «Лидия Забилята». Фильм-концерт. («Укртелефильм»). 9.55 «Билмасвойнинг саргузаштлари». Мультфильм. 9 ва 10-қисмлар. 10.30 «Москва бўйлаб саёҳат». Замоскворечье». Ҳужжатли фильм. 10.50 Инглиз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун. 11.20 Болалар учун фильм. «Аччиқ данак». («Ўзбекфильм»). 12.20 Инглиз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 12.50 Дўстлар экрани. Телевизион бадиий фильм. 14.10 Янгиликлар. 14.20 «Қалбимда неки бор бўлса...» Композитор В. П. Соловьёв—Седой ҳаёти ва ижоди ҳақида хроникал-ҳужжатли фильм. 15.20 Такрорий телефильмлар кундузги сеанси. «Салом доктор». Телевизион бадиий фильм.

* * *

18.35 Янгиликлар. 18.45 П. И. Чайковский номли халқаро конкурс лауреатлари. Д. Алексеев (фортепьяно). 19.20 «Ҳайвонот оламида». 20.20 «Тенгиз». Ҳужжатли фильм премьераси. Қозоғистондаги нефть кони ҳақида («Қозоқфильм»). 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 Бадиий гимнастика. СССР кубоги. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Дўстлар экрани. «Ўз-ўзини ҳимоя қилиб». Бадиий фильм.

⊙ ЎзТВ

15.05 «Биз шахтёрмиз». Ҳужжатли фильмлар программаси. 15.45 Болалар учун фильм. «Сотилган кулги». 1 ва 2-сериялар. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Зор эдим бир кўргани...». 19.00 Халқаро сиёсатнинг муҳим масалалари. Маҳаллий можароларни ҳал этиш йўллари. 19.30 «Ўзбекистон — Ноқоратупроққа». РСФСРнинг Ноқоратупроқ зонасига. Ўзбекистоннинг оталиқ ёрдами ҳақида. 2-кўрсатув (рус.). 20.00 «Ахборот». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Седеф» турк ансамблининг чиқиши. (Кувасой шаҳри). 21.15 «Долзарб интервью». 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрининг 70 йиллигига. «Саҳна усталари». Аброр Ҳидоятов. 23.05 «Цирк!» «Цирк!» «Цирк!».

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.40 Ҳужжатли фильмлар экрани. 20.30 «Спорт кинопанорамаси» (рус.).

ДУШАНБА КЎРСАТАДИ

Масаллар

ФАРҚ

Оғзи қон бўри итдан сўрабди:

— Менга қара, кўппак, аслини олганда иккимиз-ку бир наслданмиз. Лекин нима учун одамлар мени тутган жойларида теримни шилишади-ю, сени эса кўрган ерларида бошингни силашади?

— Чунки, —жавоб берибди ит, —мен қуруқ сўнгак ғажисам ҳам меҳнат билан, ҳалоллаб еяман. Сенинг эса еганинг гўшт-ёғу, аммо ўғриликдан.

ТАНБЕҲ

Она-Заминга дедилар:

—Нима учун сен боғ-бўстонларни ҳам, чўл-биёбонларни ҳам бағрингда бирдай сақлайсан? Саҳролардан сенга не фойда?

—Эҳ, одамлар, одамлар, ахир сизлар ҳам ўз фарзандларингизни яхши-ёмонга, чиройлихунукка ажратмайсизлар-ку?!

Алишер САҒДУЛЛАЕВ.

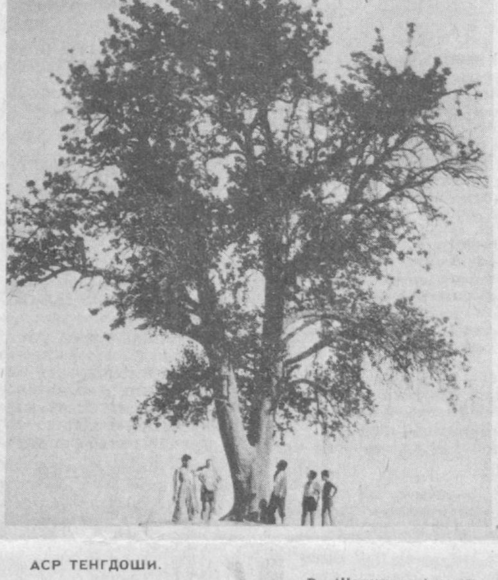

АСР ТЕНГДОШИ. Р. Шарипов фотоси.

Афанди латифалари

АВВАЛ ТАОМ...

Афанди амирга бир қизиқ ҳикоя гапириб бермоқчи бўлибди. У ҳикоясини шундай бошлабди:

— Бир киши бор экан. Уни ...— шу пайт Афандининг кўзи келтирилган тайёр таомга тушибди ва жим бўлиб қолибди. Амир унга дебди:

— Эй Афанди, ҳикоянгни давом эт!

Афанди шу заҳоти амирга жавоб берибди:

— Бир киши бор экан... Яшаб-яшаб, охири ўлибди.

ШАЙТОН

Бадбашара бир киши Афандига дебди:

— Мен шайтон суратини кўрмоқчиман.

— Ундай бўлса, мана бу ойнага бир назар ташла.

ЎНГ ҚЎЛ

Тун қоронғусида ташқарига чиққиси келган меҳмон Афандини уйғотди:

— Ўнг қўлингиз томонга қўйилган шамни олиб юборинг.

Афанди жаҳл билан деди:

— Шундай тун қоронғусида ўнг қўлимни қаердан топаман?

Арабчадан

Аъзам МАЪМУРОВ таржимаси.

Келинг, бир кулишайлик

Хандалар

ГЕОГРАФИЯ

Ўқитувчи: Айтингчи, ердан қандай фойдали қазилма бойликлар олинади!

Абитуриент: Ердан картошка, сабзи, шолғом, турп каби талайгина фойдали қазилмалар олинади.

БИОЛОГИЯ

Имтиҳон олувчи: Сиз балиқларнинг неча турини биласиз!

— Мен балиқларнинг тўрт турини биламан. Биринчи тури дудланган балиқ, иккинчиси — тузланган, учинчиси — консерва қилинган ва ниҳоят — қовурилган балиқ турларини биламан.

АДАБИЁТ

Классик шоирлар расмлари орасидан сиз Алишер Навоий расмини тўғри топдингиз. Энди айтингчи, Навоий расми остидаги 1441 — 1501 рақамлари нимани билдиради!

— Бу, Алишер Навоийнинг уй ва ишхона телефон номерларини билдиради.

ТАРИХ

— Қадимги дунё одамларининг кийимлари нега фақат ҳайвонот терисидан бўлган! —деб сўради доцент башанг кийинган бир институтга кирувчи қиздан.

— Домлажон, ўша пайтда мода шунақа бўлгандир-да...

Собит ҒАФУРОВ.

Редактор ўринбосари С. Б. ЁҚУБОВ.

Шанба — 27 август

⊙ МТ I

7.00 «120 минут». 9.00 «В. В. Андреев». СССР Давлат телерадиосининг рус халқ чолғу академик оркестри иштирокида музикали кўрсатув. 9.35 «Нега ва нима учун?». Болалар учун кўрсатув. 10.05 «Уй академияси. 10.35 «Бугун — Совет киноси куни». 11.25 «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». «Марафон» модалар тележурнали. 11.55 «Ҳозирги давр ва ишчилар ҳаракати». 12.25 «Бугун — Совет киноси куни». 13.10 С. М. Киров номли Ленинград академик опера ва балет театрининг солисти Владимир Чернов куйлайди. 14.00 «Аслини олганда». «Нега Азов денгизини ёпишди?». Донбасс жанубий районларининг экологик муаммолари ҳақида. 15.30 «Дунё воқеалари». 15.50 ВЛКСМ 70 йиллигига». «Юлдузлар учганда». Бадиий фильм. («Мосфильм»). 17.20 «Ҳайвонот оламида». 18.20 «Бугун — Совет киноси куни». 19.05 «Халқаро программа». Кўзгуда — проблема: ғолибларсиз уруш. Конго революциясининг 25 йиллигига. «Ғалаба садолари». 20.05 МТ экранида биринчи марта. «Энг гўзал ва ёқимтой». Бадиий фильм. («Мосфильм»). 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Шанба оқшомида. Катталар учун мультфильмлар. 22.45 «Музикали ринг». Композиторлар И. Корнелюк ва В, Резников иштирокида эстрада программаси. 00.30 Янгиликлар.

⊙ МТ II

8.30 Эрталабки гимнастика.

Тафаккур программаси

8.45 «Макаренко билан биргаликда». Ҳужжатли фильм. 9.35 «Телевизион театр абонементи». В. Шекспир. 1 ва 2-кўрсатувлар. 11.10 «Здоровье». 11.55 «Йўл юрсак ҳам мўл юриб...». Илмий-оммабоп фильм. 12.15 «Қайта қуриш ва ҳуқуқ». СССР Ички ишлар министрлиги визалар беришни қайд этиш бўлимининг бошлиғи Р. А. Кузнецов билан суҳбат. 12.30 «Портретлар». Лев Толстой куни. 13.35 «Рус чиннисининг довруғи». Илмий-оммабоп фильм. 13.50 Иқтисодий билимлар асослари «Агро» тележурнали. Ишлаб чиқаришда ижара, пудрат ҳамда кооператив муносабатларга ўтиш ҳақида. СССР Давлат агросаноат комитети раисининг биринчи ўринбосари, СССР министри А. И. Иевлев иштирок этади. 14.25 «Мўъжизасиз мўъжизалар». 15.25 «Бир лаҳза ҳордиқ». СССР Ички ишлар министрлиги ходимлари асарларининг Бутуниттифоқ бадиий кўргазмаси. 15.50 «Нега содир бўлди?». Темир йўл транспортидаги аварияларнинг сабаблари ҳақида. 16.50 Ҳужжатли фильмлар экрани. 17.20 «Ҳамроҳ». Бадиий фильм, субтитр билан («Мосфильм»). 18.40 «Телевизион музикали абонемент». Л. Бернстайн (АҚШ) раҳбарлигидаги халқаро ёшлар симфоник оркестрининг концертида. 19.50 «Фильм, фильм, фильм». Мультфильм. 20.10 «Революция болалари». Ҳужжатли фильм. 20.30 Тунингиз хайрли ўтсин, кичкинтойлар! 20.45 Бадиий гимнастика. СССР кубоги. 21.30 «Время». 22.05 «Қайта қуриш прожектори». 22.15 Дўстлар экрани... «Характеристика». Бадиий фильм. (БХР). 23.30 Янгиликлар. 23.35 Велоспорт. СССР чемпионати.

⊙ ЎзТВ

8.00 «Ассалому алайкум». 9.30 «Даволаш физкультураси» (рус.). 9.40 «Кўзимга тик қара». Бадиий фильм. (А. Довженко номли киностудия). 11.05 «Уй қандай қурилади?» Сурхондарё областида уй-жой қурилишининг бориши ҳақида (рус.). 11.40 «Ҳужжатли экран». Кўрсатувни Х. Жўраев олиб боради. 12.25 К. Яшин, Т. Жалилов, Ғ. Собитов. «Нурхон». М. Ҳарратов номидаги Урганч Давлат музика билим юрти ўқув театрининг спектакли. 14.10 «Техника ижодиёти мактаби». 14.40 «Замандас». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун программа (қозоқ тилида). 15.40 «Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак».

* * *

18.30 Кўрсатувлар программаси. 18.35 «Алдар кўса ва бой». Мультфильм. 18.45 Ўсмирлар учун. «Ровесник» (рус.). 19.30 «Сиҳат-саломатлик». Илмий-оммабоп программа. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Баҳоргул». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Қўшиқларда севгим садоси». Музикали-адабий композиция. 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Кино, кино, кино!». Совет киноси кунига бағишланган кўрсатув. 23.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Эътиқод». Тунги программа. 00.20 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

17.40 «Киносаёҳатчилар клуби». 18.50 Ўш кўрсатади. 19.35 «Бугун — Совет киноси куни». «Ўз ерида». Кинокўрсатув (рус.). 21.00 «Музикали учрашувлар». 21.30 Москва. «Время». 22.05 Москва. «Қайта қуриш прожектори». 22.15 «Сабзавот конвейери — 88». 22.25 «222-рейс». Бадиий фильм 1 ва 2-сериялар.

Якшанба — 28 август

ШАХТЁРЛАР КУНИ

⊙ МТ I

8.30 Янгиликлар. 8.45 Ритмик гимнастика. 9.30 «Ўртоқ Абсолют». «Улар биринчилардан эдилар» туркумидан ҳужжатли фильм. В. И. Лениннинг сафдоши Е. Д. Стасованинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида. 9.50 «Спортлото» тиражи. 10.00 «Будильник». 10.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 11.30 «Тонгги почта». Музикали кўрсатув. 12.00 «Саёҳатчилар клуби». 13.00 «Музикали киоск». 13.30 «Қишлоқ янгиликлари». 14.30 «Здоровье». 15.15 «Солдат ва илон». Болалар учун телевизион спектакль. Автор — Т. Габбе. 16.35 «Тургенев ёзи». Тула область Тургенево қишлоғидаги фольклор байрами ҳақида. 17.00 Шеърият лаҳзалари. 17.05 «Ака-ука Люлар». Мультфильм. 17.35 «Жонли планета». Ўн икки серияли ҳужжатли фильм премьераси. 7-серия. — «Бошимиз узра осмон» (Буюк Британия). 18.30 «Халқаро панорама».

ЯКШАНБА КИНОЗАЛИ

19.15 Диалог. «Юмронқозиқ ва тухум». Мультфильм. «Оппоқ қордаги кўк мушук». Ҳужжатли фильм. 20.00 «Порох». Бадиий фильм. («Ленфильм»). 21.30 «Время». 22.15 Нотаниш Глазунов». СССР халқ рассоми И. С. Глазуновнинг Москва ёшлар саройидаги асарлари кўргазмаси ҳақида. 22.35 П. И. Чайковский. Ромео ва Жульетта», «Франческа да Римини» увертюра-фантазиялари. СССР Давлат академик симфоник оркестри ижро этади. 23.20 Янгиликлар.

⊙ МТ II

8.30 Зарядкага сафланинг!

«Тафаккур» программаси.

8.45 «Совет поэзияси». А. Т. Твардовский. «Олис-олисларда». 9.35 «Эрудит». Илмий-оммабоп фильмлар. 10.30 «Умринг боқий бўлсин, Ер!». 11.30 Мактаб: ўзгаришлар даври. 12.00 «Саёҳатчилар клуби». 13.05 Фан: назария, тажриба, практика. 13.35 «Агар сиз...» 14.20 Мультфильмлар: «Кўклайча», «Фақат ҳозир эмас». 15.20 «Ватаннинг буюк номлари». «Пушкин. Сўнгги акт». Телевизион ҳужжатли фильмлар премьераси («ЛСДФ»). 15.55 «Эстафета». Физкультура — спорт программаси. 18.10 Мамлакат театрлари намойиш этади. «Елизавета Английская». М. Горький номли Куйбишев академик драма театри фильм-спектаклининг премьераси. Автор — Ф. Брукнер. 20.30 Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар! 20.45 «Эзгу туйғулар ҳам...». Ҳужжатли фильмлар премьераси. 21.05 «Йўлларда туғилган қўшиқлар». Лўли Маштаковлар ансамблининг чиқиши. 21.30 «Время». 22.05 «Кино ва томошабин». Кинода ахлоқ проблемаларининг ифодаланиши. 23.35 «Витамин» группаси ижро этади. Фильм-концерт (Таллин). 23.55 Янгиликлар.

⊙ ЎзТВ

8.30 «Ассалому алайкум». 10.00 Регби бўйича СССР чемпионати (27 августда ёзиб олинган репортаж). 10.30 «Биргаликда куйлаймиз». А Берлин. У. Абдуазимова, «Ширинтой» (такрор.). 10.50 «Сиз севган қаҳрамонлар». Болалар учун кинокўрсатув. 11.50 «Китоб дўстлари». Телеальманах (рус.). 12.30 Самарқанд область Ургут районидаги «Коммунизм» колхози «Қўш доира» ансамблининг концерти. 13.00 «Дўстлик экрани». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон телевидениеларининг биргаликдаги программаси. Душанбадан кўрсатилади. 14.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Светофор». 14.40 «Давлат манфаати». Газ конденсатларининг жорий этиш муаммолари ҳақида (рус.). 15.10 Реклама.

* * *

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун концерт. 18.50 «Актёрлар ва роллар». ЎзССРда хизмат кўрсатган артист М. Бойматова. 20.00 «Ахборот» (рус.). 20.20 «Адабиёт дарси». Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Дала меҳнаткашлари учун концерт. 21.30 Восква. «Время». 22.05 Экранимизда биринчи марта. «Профессор Доуэлнинг васияти». Бадиий фильм. («Мосфильм»). 23.35 Кўрсатувлар программаси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

ФРУНЗЕ КЎРСАТАДИ

15.00 Кўрсатувлар программаси. 15.05 «Мовий тўп». Мультфильм. 15.15 Реклама. 15.25 «Новинки» киноклуби. 16.45 «Ҳамроқулова куйлайди». Фильм-концерт (Тожикистон). 17.15 Қирғизистон ССРда хизмат кўрсатган артист О. Кутманалиев ҳақида телекўрсатув. 18.30 Москва. «Халқаро панорама». 19.15 «Иссиққўл 1988 йилнинг ёзи». Телеочерк. 19.45 «Корогоч». Сатирик киножурнал. 19.55 «Тез кунда экранларда». 20.00 «Коз караш». Бадиий публицистик программа. 21.00 Лирик концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Сўнгги якшанба». Бадиий фильм. (рус.).

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 10912. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим].

А. 2164. Тиражи — 108.220 Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.